

Karel Čížek

Klatovský Velký park po 160 letech

Úvod

Velký park v Klatovech byl zakládán v letech 1841 až 1845 na bývalých obecních drahách „V ráji“ a na „Velké louce“. Zásahu na jeho zřízení měl krajský hejtman a guberniální rada hrabě František Mercandin. Projektantem 10 ha parku byl lukavický umělecký zahradník Josef Pfister. Jeho spolupracovníky byli zahradníci Míšek z Obytců a Blumenštengl (Blumenstängl) z Chudenic, který měl již zkušenosti se zakládáním parku u zámku Lázeň v Chudenicích.

Rostliny v parku zaznamenal v r. 1858 Josef Andrlík, v r. 1868-1883 byly některé pozoruhodné rostliny publikovány v Čelakovského Prodromu, v 70. letech 19. stol. (po roce 1868) seznam rostlin napsal i vrchní zahradník Michal Bullmann (Bullmannovy Zápisky, uložené v muzeu v Klatovech, jsou nezvěstné), v r. 1891 zapsal některé dřeviny i byliny Vít Ondrák; dalšími pokračovateli v těchto záznamech byli v r. 1923 Ferdinand Vaněk, v r. 1933 František Švec a František Maloch, v r. 1968 Miloslav Vaňousek a v r. 1972 Anna Skalická.

V parku bylo zaznamenáno 23 druhů jehličnanů, 124 taxonů listnatých dřevin (včetně kultivarů; zatím bez kultivarů rodu *Rhododendron*) a 172 bylin.

Seznam druhů

Jehličnany:

Abies cephalonica jedle kefalonská (SKALICKÁ 1972), *A. concolor* j. ojíňená (MALOCH, ŠVEC, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, not. 2003), *A. koreana* j. korejská (not 2009; herb. 22. 6. 2015); *A. nordmanniana* j. kavkazská (MALOCH, VAŇOUSEK, SKALICKÁ; not. 2003, herb.),

Chamaecyparis lawsoniana cypřišek Lawsonův (MALOCH, not. 2002, herb. 4. 6. 2001, PL), *Ch. pisifera* c. hrachonosný (SKALICKÁ, not. 2002, herb. 4. 6. 2001, PL),

Ginkgo biloba jinan dvoualaločný (ŠVEC, SKALICKÁ, v r. 2003 v 1,3 m = 0,91 m),

Juniperus communis cv. *Stricta* jalovec obecný (SKALICKÁ),

Larix decidua modřín opadavý (ANDRLÍK, not. 2003),

Picea abies smrk ztepilý (not. 2003), *P. glauca* s. sivý (bílý) (not. 2003), *P. omorica* s. omorika (SKALICKÁ, not. 2003), *P. orientalis* s. východní (not. 2002), *P. pungens* s. pichlavý (SKALICKÁ, not. 2003), *Pinus cembra* borovice limba (VANĚK, MALOCH, ŠVEC, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, v r. 2003 obvod v 1,30 m = 1,95 m), *P. nigra* b. černá (not. 2002), *P. strobus* b. vejmutovka (VANĚK, ŠVEC, VAŇOUSEK, SKALICKÁ; v 1,30 = 2,31 m), *P. sylvestris* b. lesní, *Pseudotsuga menziesii* (*P. douglasii*, *P. taxifolia*) douglaska tisolistá (VANĚK, ŠVEC, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, v r. 2003 v 1,30 m = 3,60 m),

Taxus baccata tis červený (VANĚK, MALOCH, ŠVEC, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, not. 2003), *Thuja* sp. zerav (VANĚK, ŠVEC), *T. occidentalis* z. západní (VAŇOUSEK, SKALICKÁ, not. 2002), *T. occidentalis* cv. *Ellwangeriana* (SKALICKÁ), *T. plicata* z. obrovský (řasnatý) (VAŇOUSEK, SKALICKÁ), *Tsuga canadensis* jedlovec kanadský (MALOCH, ŠVEC, SKALICKÁ, v r. 2003 v 1,30 m = 1,05 m).

Listnaté dřeviny:

Acer campestre javor babyka (ANDRLÍK, not. 2003), *Acer negundo* viz *Negundo aceroides*, *A. platanoides* j. mlěč (ANDRLÍK, MALOCH, not. 2003), *A. platanoides* cv. *Palmatifidum*

(ANDRLÍK, MALOCH, not. 2002, herb. 29. 9. 1976, PL), *A. platanoides* cv. Rubrum (not. 2003), *A. pseudoplatanus* j. klen (ANDRLÍK, VANĚK, MALOCH, VAŇOUSEK, v r. 2003 v 1,30 m = 4,52 m), *A. tataricum* j. tatarský (VAŇOUSEK; not.

2009), *Aesculus x carnea* jírovec pleťový (not. 2002), *Ae. hippocastanum* j. maďal (not. 2003), *Ailanthus altissima* (*A. glandulosa*) pajasan žláznatý (VANĚK, ŠVEC), *Alnus glutinosa* olše lepkavá (ANDRLÍK, not. 2003), *A. incana* o.šedá (ANDRLÍK, not. 2003), *Amelanchier ovalis* (*Aronia rotundifolia*) muchovník oválný (ANDRLÍK) pravděpodobně chybné určení; po revizi Dr. Králem v r. 2004 zjištěn *Amelanchier lamarckii* F. G. SCHROEDER (cf. LEPSÍ P. et LEPSÍ M. 2008), *Amygdalus nana* cv. Flore pleno mandloň nízká (ANDRLÍK), *Azalea* viz *Rhododendron*, *Berberis vulgaris* dřívák obecný (ANDRLÍK), *Betula borggreveana* Zabel (*B. excelsa* Schneid.) (ONDRÁK), *B. nigra* b. černá (ONDRÁK), *B. papyrifera* b. papírovitá (ONDRÁK), *B. pendula* (*B. verrucosa*) b. bělokorá (ONDRÁK, MALOCH), *B. pendula* cv. Purpurea (ONDRÁK), *B. pendula* cv. Tristis (ONDRÁK),

Caragana arborescens čimíšník stromovitý (ONDRÁK), *C. frutex* č. křovitý (ANDRLÍK), *Carpinus betulus* habr obecný (ONDRÁK, not. 2003), *Castanea sativa* kaštanovník setý (SKALICKÁ, not. 2003), *Cerasus avium* třešeň ptačí (ANDRLÍK, not. 2003), *C. vulgaris* t. višň (ANDRLÍK), *Chaenomeles speciosa* (*Ch. lagenaria*) kdoulovec ozdobný (lahvicovitý) (SKALICKÁ, not. 2003), *Cornus alba* viz *Swida alba*, *Cornus sanguinea* viz *Swida sanguinea*, *Corylus avellana* líska obecná (ANDRLÍK, ONDRÁK, not. 2003), *C. colurna* l. turecká (ONDRÁK, not. 2004), *Cotinus coggygria* (*Rhus cotinus*) ruj vlasatá (ANDRLÍK), *Cotoneaster integerrimus* (*C. vulgaris*) skalník celokrajný (ANDRLÍK), *Crataegus monogyna* hloh jednosemenný (ANDRLÍK), *C. laevigata* (*C. oxyacantha*) h. obecný (ANDRLÍK), *C. ? submollis* h. pýřitolistý (3 stromy, 26. 9. 1976, herb. PL),

Deutzia scabra trojpek drsný,

Euonymus europaea brslen evropský (ANDRLÍK, not. 2004),

Fagus sylvatica cv. Asplenifolia buk lesní (VAŇOUSEK; 4. 6. 2001, PL), *Fagus sylvatica* cv. Atropunicea = f. *purpurea* (ONDRÁK, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, not. 2003), *Fagus sylvatica* cv. Laciniata (SKALICKÁ, not. 2003), *Frangula alnus* (*Rhamnus frangula*) krušina olšová (ANDRLÍK), *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý (ANDRLÍK, ONDRÁK, not. 2003), *Fraxinus excelsior* cv. Aurea (ONDRÁK), *Fraxinus excelsior* cv. Pendula (SKALICKÁ, not. 2004),

Grossularia uva-crispa viz *Ribes uva-crispa*, *Gymnocladus dioicus* nahovětvec dvoudomý (ŠVEC; v r. 2003 nejsinější z 5 kmenů měřil v 1,30 m = 0,70 m),

Hedera helix břečtan popínavý (not. 2003), *Humulus lupulus* chmel otáčivý,

Juglans nigra ořešák černý (ANDRLÍK, ONDRÁK),

Ligustrum vulgare ptačí zob obecný (not. 2003), *Liriodendron tulipifera* liliovník tulipánokvětý (ANDRLÍK, VANĚK, ŠVEC, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, v r. 2003 v 1,3 m = 3,30 m, VĚTVIČKA 1998 uvádí, že byl v Čechách vysazen až v r. 1865 v Hluboké nad Vltavou, Andrlíkův údaj je už z r. 1858!), *Lonicera caerulea* zimolez modrý (ANDRLÍK), *L. nigra* z. černý (ANDRLÍK, ONDRÁK), *L. pileata* z. fialový, *L. tatarica* z. tatarský (MALOCH, not. 2004), *L. xylosteum* z. obyčejný (ANDRLÍK), *Lycium halimifolium* kustovnice cizí (ONDRÁK),

Magnolia sp. šácholan (ŠVEC, VAŇOUSEK), *M. kobus* š. japonský (SKALICKÁ, not. 2003), *M. x soulangeana* š. Soulangeův (SKALICKÁ, not. 2003), *M. stellata* š. hvězdovitý (SKALICKÁ, not. 2003), *Malus domestica* jabloň domácí (ANDRLÍK, not. 2003), *Morus alba* morušovník bílý (ONDRÁK),

Negundo aceroides (*Acer negundo*) javorovec jasanolistý (ANDRLÍK, VAŇOUSEK, SKALICKÁ, not. 2003),

Padus avium (*Padus racemosa*, *Prunus padus*) střemcha obecná (ANDRLÍK, not. 2003), *Philadelphus coronarius* pustoryl věncový (ANDRLÍK, not. 2003), *Platanus* sp. (ŠVEC),

P. x hispanica (*P. x acerifolia*) platan javorolistý (VAŇOUSEK, SKALICKÁ, v r. 2003 v 1,3 m = 3,07 m), *Populus alba* topol bílý (linda) (ANDRLÍK, ONDRÁK, MALOCH, not. 2003), *P. deltoides* (*P. balsamifera*) t. balzámový (ONDRÁK), *P. nigra* t. černý (ANDRLÍK), *P. nigra* cv. *Italica* t. černý vlašský (ANDRLÍK, ONDRÁK), *P. tremula* t. osika (ANDRLÍK, not. 2003), *Prunus domestica* slivoň domácí (ANDRLÍK), *P. spinosa* s. trnitá (trnka) (ANDRLÍK), *Ptelea trifoliata* křídlatec trojlistý (ANDRLÍK, MALOCH), *Pyrus communis* hrušeň obecná (ANDRLÍK), *P. elaeagrifolia* h. hlošinolistá (SKALICKÁ), *P. salicifolia* h. vrbolistá (MALOCH, v r. 2003 v 1,30 m = 0,80 m),

Quercus sp. (VAŇOUSEK), *Q. ? castanaefolia* dub kaštanolistý (ŠVEC), ? *Q. glabra* (MALOCH), *Q. imbricaria* d. celokrajný (ONDRÁK, VAŇOUSEK, SKALICKÁ), *Q. palustris* d. bahenní (ONDRÁK), *Q. phellos* d. čárkolistý (ONDRÁK), *Q. robur* (*Q. pedunculata*) d. letní (ANDRLÍK, ONDRÁK, MALOCH, SKALICKÁ; v r. 2003 v 1,3 m = 3,80 m), *Q. robur* cv. *Fastigiata* (ONDRÁK), *Q. robur* cv. *Filicifolia* (ONDRÁK), *Q. robur* cv. *Pendula* (ONDRÁK), *Q. rubra* (*Q. ambigua*, *Q. borealis*) d. červený (ONDRÁK, SKALICKÁ, v r. 2003 v 1,3 m = 4,27 m),

Rhamnus cathartica řešetlák počistivý (MALOCH), *Rhododendron luteum* (not. 2015), *Rhododendron* sp. pěnišník několik druhů a kultivarů (VAŇOUSEK, not. 2003; foto 2013, 2015), *Rhus* sp. škumpa (VANĚK, ŠVEC), *R. hirta* (*R. typhina*) š. orobincová (ANDRLÍK, SKALICKÁ), *Ribes alpinum* rybíz alpský (ANDRLÍK, MALOCH, not. 2003), *R. nigrum* r. černý (ANDRLÍK), *R. rubrum* r. červený (ANDRLÍK), *R. uva-crispa* (*R. grossularia*) srstka angrešt (ANDRLÍK), *Robinia pseudacacia* trnovník akát (ANDRLÍK), *Rosa dumalis* (herb. 28. 8. 2004); *Rosa* sp. (ANDRLÍK), *R. rugosa* růže svraskalá (VAŇOUSEK, SKALICKÁ), *Rubus idaeus* ostružiník malinový (ANDRLÍK, not. 2003), *R. odoratus* o. vonný (ANDRLÍK),

Salix alba (*S. vitellina* L.) vrba bílá (ANDRLÍK, ONDRÁK), *S. alba* cv. *Tristis* (ANDRLÍK), *S. aurita* v. ušatá (ANDRLÍK), *S. caprea* v. jáva (ANDRLÍK), *S. caprea* cv. *Pendula* (ONDRÁK), *S. fragilis* v. křehká (ONDRÁK, MALOCH), ? *S. livida* (*S. depressa*) (ANDRLÍK) pozn. viz DOSTÁL 1950: 891, *S. purpurea* v. nachová (ANDRLÍK), *Sambucus nigra* bez černý (ANDRLÍK, not. 2003), *S. racemosa* b. červený (ONDRÁK), *Sorbus aria* jeřáb muk (herb. 26. 10. 2003), *S. aucuparia* j. ptačí (ANDRLÍK), *Spiraea chamaedryfolia* (*S. ulmifolia*) tavolník ožankolistý (ANDRLÍK, not. 2004), *S. salicifolia* t. vrbolistý (ANDRLÍK), *Staphylea pinnata* klokoč zpeřený (ANDRLÍK, SKALICKÁ, not. 2003), *Swida alba* (*Cornus alba*) svída bílá (SKALICKÁ), *S. sanguinea* s. krvavá (ANDRLÍK, not. 2003), *Symphoricarpos albus* pámelník bílý (not. 2003), *Syringa reflexa* SCHNEID. šeřík přepadavý (not. 2006), *S. vulgaris* šeřík obecný (ANDRLÍK, not. 2003),

Tilia sp. (ANDRLÍK; VANĚK „Lípa svobody“), *T. americana* lípa americká (VAŇOUSEK, SKALICKÁ, not. 2003), *T. cordata* l. malolistá (not. 2003), *T. euchlora* l. zelená (krymská) (VAŇOUSEK), *T. neglecta* SPACH. l. pomíjená (herb. 6. 6. 2005, 16. 7. 2006, PL, 17. 9. 2006), *T. platyphyllos* l. velkolistá (ANDRLÍK, MALOCH, SKALICKÁ, not. 2003),

Ulmus glabra (*U. montana*) jilm horský (MALOCH, not. 2003), *U. glabra* cv. *Pendula* (ONDRÁK), *U. glabra* cv. *Camperdownii* (VAŇOUSEK), *U. minor* (*U. campestris*) j. habrolistý (ANDRLÍK, ONDRÁK, not. 2004), *U. minor* var. *suberosa* (*U. suberosa*) (ONDRÁK, not. 2003),

Viburnum cassinoides kalina cassiniovitá, *V. fragrans* k. vonná (not. 2010), *V. lantana* k. tušalaj (ANDRLÍK, not. 2009), *V. opulus* k. obecná (ANDRLÍK), *V. rhytidophyllum* (not. 2009) k. vrásčitolistá, *Viburnum* sp. blíže kolonády (herb. 16. 7. 2006 a 24. 5. 2009), *Viburnum* sp. blíže rybníku (herb. 24. 5. 2009).

Byliny:

Seznam druhů vzniklý excerpcí literárních údajů je doplněn nálezy z let 2000-2004.

Alchemilla mollis kontryhel měkký (not. 2003, det. M. Král), *A. monticola* kontryhel pastvinný, *Aegopodium podagraria* bršlice kozí noha, *Aethusa cynapioides* tetlucha vznešená, *Ajuga reptans* zběhovec plazivý (ANDRLÍK, not. 2003), *Alliaria petiolata* (*A. officinalis*, *Sisymbrium alliaria*) česnáček lékařský (ANDRLÍK, not. 2003), *Allium paradoxum* česnek podivný, *Alopecurus pratensis* psárka luční (ANDRLÍK, not. 2003), *Anemonoides nemorosa* sasanka hajní (ANDRLÍK, ONDRÁK, not. 2003), *A. ranunculoides* s. pryskyřníkovitá (ANDRLÍK, ONDRÁK; v r. 1960 ještě zaznamenal V. ČEJKA a v r. 1967 M. KRÁL cf. Fytogeografický atlas Západočeského kraje III, Plzeň 1975; v r. 2004 nepotvrzena; not. 29. 4. 2013 a 12. 4. 2015 blízko „kolonády“), *Angelica sylvestris* děhel lesní (ANDRLÍK), *Anthriscus sylvestris* kerblík lesní, *Anthyllis vulneraria* úročník bolhoj (ANDRLÍK), *Anthoxanthum odoratum* tomka vonná (ANDRLÍK, not. 2003), *Arctium tomentosum* lopuch plstnatý, *Arrhenatherum elatius* ovsík vyvýšený, *Aster chinensis* viz *Callistephus chinensis*, *Astilbe arendsii* čechrava zahradní, *Athyrium filix femina* papratka samičí, *Ballota nigra* měrnice černá (ANDRLÍK, ONDRÁK), *Bellis perennis* sedmikráska obecná (ANDRLÍK, not. 2003), *Bergenia crassifolia* bergenie tučnolistá, *Bidens frondosa* dvouzubec černoplodý, *Bistorta affinis* hadí kořen, *Brachypodium pinnatum* válečka prapořitá (ANDRLÍK), *B. sylvaticum* v. lesní (ANDRLÍK, not. 2004), *Bromopsis benekenii* sveřep Benekenův (ANDRLÍK), *Bromus hordeaceus* (*B. mollis*) s. měkký (ANDRLÍK), *B. ramosus* (*B. asper*) s. větevnatý (ANDRLÍK),

Calystegia sepium opletník plotní (ONDRÁK, not. 2004), *Callistephus chinensis* (*Aster chinensis*) astra čínská (ANDRLÍK), *Caltha palustris* s. l. blatouch bahenní (ANDRLÍK, not. 2003), *Campanula patula* zvonek rozkladitý, *C. trachelium* zvonek kopřivolistý, *Cardamine amara* řeřišnice hořká (ANDRLÍK, not. 2004), *C. pratensis* ř. luční (ANDRLÍK), *Carex sylvatica* ostřice lesní, *Cerastium holosteoides* subsp. *triviale* rožec obecný luční, *Chamerion angustifolium* vrbka úzkolistá, *Chamomilla suaveolens* heřmáněk terčovitý, *Chelidonium majus* vlašovičník větší, *Chenopodium album* merlík bílý, *Ch. polyspermum* m. mnohosemenný, *Cirsium palustre* pcháč bahenní, *C. vulgare* p. obecný, *Crepis biennis* škarda dvouletá, *Cynosurus cristatus* pohánka hřebenitá (ANDRLÍK, not. 2003), *Cystopteris fragilis* puchýřník křehký,

Dactylis glomerata srha laločnatá, *D. polygama* s. hajní, *Dactylorhiza majalis* (*Orchis latifolia*) prstnatec májový (ANDRLÍK), *Dahlia pinnata* jirčina zahradní (ANDRLÍK), *Deschampsia cespitosa* metlice trsnatá, *Dryopteris filix-mas* kaprad' samec (not. 2003),

Epilobium montanum vrbovka horská, *Erigeron strigosus* WILLD. (*Stenactis strigosa*) turan hubený (větevnatý), *Equisetum arvense* přeslička rolní,

Festuca arundinacea (*F. elatior*) kostřava rákosovitá (ANDRLÍK), *F. gigantea* k. obrovská, *F. pratensis* k. luční, *F. rubra* s. l. k. červená, *Ficaria bulbifera* (*F. verna*, *Ranunculus ficaria*) orsej jarní (ANDRLÍK, ONDRÁK, not. 2003), *Filipendula ulmaria* tužebník jilmový, *Fragaria vesca* jahodník obecný,

Gagea lutea (*Ornithogalum luteum*) křivatec žlutý (ANDRLÍK, not. 2003 hojný), *Galanthus nivalis* sněženka podsněžník, *Galeobdolon luteum* (*Lamium galeobdolon*) pitulník žlutý (ONDRÁK), *Galeopsis bifida* konopice dvouklaná, *Galinsoga quadriradiata* (*G. ciliata*) pět'our srstnatý, *Galium album* svízel bílý, *G. aparine* s. přítula (ONDRÁK, not. 2003), *Geranium macrorrhizum* kakost oddenkatý, *G. pyrenaicum* k. pyrenejský, *G. robertianum* k. smrdutý, *Geum urbanum* kuklík městský, *Glechoma hederacea* popenec obecný (ANDRLÍK, not. 2003),

Heracleum sphondylium bolševník obecný, *Hesperis matronalis* subsp. *matronalis* večernice vonná (not. 6. 6. 2005), *Hieracium aurantiacum* viz *Pilosella aurantiaca*, *Hosta sieboldiana* funkcie (bohyška) Sieboldova,

Impatiens parviflora netýkavka malokvětá, *Iris graminea* kosatec trávovitý (ANDRLÍK),

Lamium maculatum hluchavka skvrnitá, *Lapsana communis* kapustka obecná, *Leucanthemum irtutianum* (*Chrysanthemum leucanthemum*) kopretina irkutská (ONDRÁK), *Ligularia przewalskii*

(*Senecio przewalskii* RGL.) popelivka (starček) Přewalského (not. M. Král 2004), *Lilium bulbiferum* lilie cibulkonosná (not. asi 1980), *Lolium perenne* jílek vytrvalý, *Lotus* sp. (ANDRLÍK: „štírovníky“), *L. corniculatus* štírovník růžkatý, *Lychnis flos-cuculi* kohoutek luční (ANDRLÍK), *Lysimachia nummulara* vrbina penízkovitá,

Maianthemum bifolium pstroček dvoulistý (not. asi 1980), *Mercurialis perennis* bažanka vytrvalá (ONDRÁK), *Milium effusum* pšeničko rozkladité, *Mimulus guttatus* kejklířka skvrnitá (pěst.), *Mirabilis jalapa* (jalappy) nocenka jalapovitá (ANDRLÍK), *Moehringia trinervia* mateřka trojžilná, *Myosotis sylvatica* pomněnka lesní (herb. 9. 5. 2004),

Narcissus poeticus narcis bílý,

Oberna behen (*Silene inflata*) měchýřnatka nadmutá (silenka nadmutá) (ANDRLÍK), *Orchis morio* vstavač kukačka (ANDRLÍK), *O. ustulata* v. osmahlý (BRACHT in ČELAKOVSKÝ 18671881), *Oxalis acetosella* šťavel kyselý (ANDRLÍK, not. 2003),

Penstemon sp. dračík (ANDRLÍK), *Persicaria hydropiper* rdesno pepřík (herb. 28. 8. 2004), *Petunia x atkinsiana* petúnie zahradní (ANDRLÍK), *Phalacrolooma septentrionale* (FERN. et WIEG.) TZVELEV turan (hvězdovnice) severní, *Phleum pratense* bojínek luční (ANDRLÍK, not. 2003), *Pilosella aurantiaca* jestřábník oranžový (ANDRLÍK), *Pimpinella major* bedrník větší, *Plantago lanceolata* jitrocel kopinatý, *P. major* j. větší, *Poa annua* lipnice roční, *P. nemoralis* l. hajní, *P. pratensis* l. luční, *P. trivialis* l. obecná, *Polygonatum multiflorum* kokořík mnohokvětý, *Polystichum* sp., *Potentilla reptans* mochna plazivá, *P. tabernaemontani* (*P. neumanniana*, *P. verna*) m. jarní (ANDRLÍK), *Primula veris* (*P. officinalis*) prvosenka jarní (ANDRLÍK, not. 2003), *Prunella vulgaris* černohlávek obecný (ONDRÁK), *Pseudolysimachion spicatum* (*Veronica spicata*) čestec (rozrazil) klasnatý (ANDRLÍK), *Pulmonaria obscura* plicník tmavý (ANDRLÍK), *P. filarszkyana* JÁV p. Filarszkyův,

Ranunculus acris pryskyřník prudký (ANDRLÍK, not. 2003), *R. repens* p. plazivý (not. 2003), *Reynoutria japonica* křídlatka japonská, *Rodgersia pinnata* FRANCHET rodgersie zpeřená (not. 2003, det. M. Král, foto 8. 6. 2013), *Rumex obtusifolius* šťovík tupolistý,

Salvia viridis šalvěj zahradní, *Scrophularia nodosa* krtičník hlíznatý, *Securigera varia* (*Coronilla varia*) čičorka pestrá (ANDRLÍK), *Solanum dulcamara* lilek potměchuť, *Sonchus oleraceus* mléč zelinný, *Stachys palustris* čistec bahenní (ANDRLÍK), *S. sylvatica* č. lesní, *Stellaria media* ptačinec prostřední, *S. nemorum* ptačinec hajní, *Tanacetum vulgare* vratič obecný, *Taraxacum officinalis* sect. *Ruderalia* pampeliška (smetánka) lékařská, *Tragopogon pratensis* kozí brada luční (ANDRLÍK, ONDRÁK), *Trifolium pratense* jetel luční, *Tulipa sylvestris* tulipán lesní (not. M. Král 2003, not. 29. 4. 2013 poměrně hojně při cestě k Technickým službám; při cestě, která vychází na silnici č. 22 Klatovy Horažďovice, not. 12. 4. 2015), *Tussilago farfara* podběl lékařský (ANDRLÍK), *Urtica dioica* kopřiva dvoudomá, *Valeriana officinalis* kozlík lékařský (ONDRÁK), *Veronica chamaedrys* rozrazil rezekvítek, *Veronica sublobata* r. laločnatý, *Vinca minor* brčál menší, *Viola odorata* violka vonná, *V. reichenbachiana* v. lesní, *V. riviniana* v. Rivinova,

Waldsteinia geoides muchnička kuklíkovitá.

Společenstvo rybníku:

Alisma plantago-aquatica (*Alisma plantago*) žabník jitrocelový (ANDRLÍK), *Batrachium aquatile* lakušník vodní (ONDRÁK), *B. circinatum* (*Ranunculus divaricatus*) l. okrouhlý (ANDRLÍK), *Ceratophyllum demersum* růžkatec ostnitý (ponořený) (ONDRÁK), *Elatine hydropiper* úpor pepřík (PURKYNĚ in ČELAKOVSKÝ 1877), *Lemna minor* okřehek menší (ANDRLÍK, not. 2003), *Myriophyllum spicatum* stolítek klasnatý (ANDRLÍK), *Nymphaea alba* leknín bílý (ANDRLÍK), *N. candida* l. bělostný (ONDRÁK), *Nymphoides peltata* (*Villarsia nymphoides*) plavín štítnatý (ANDRLÍK: „V městském parku velká část hladiny“, PURKYNĚ in ČELAKOVSKÝ 18671881, ONDRÁK: „Hojný na rybníku v parku“), *Persicaria amphibia*

(*Polygonum amphibium*) (ANDRLÍK) rdesno obojživelné, *Phalaris arundinacea* (*Baldingera arundinacea*) chrastice rákosovitá, *Phragmites australis* (*Arundo agrostis*) rákos obecný (ANDRLÍK), *Potamogeton crispus* rdest kadeřavý (ANDRLÍK), *P. natans* r. vzplývavý (ANDRLÍK), *Sparganium erectum* (*S. ramosum*) zevar vzpřímený (ANDRLÍK), *Spirodela polyrhiza* (*Lemna polyrhiza*) závitka mnohokořená (ANDRLÍK, not. 2003), *Utricularia australis* (*U. neglecta*) bublinatka jižní (ONDRÁK).

Ze společenstva plovoucích a vzplývavých rostlin se zachovaly jen rostliny ze svazu Lemnion minoris Tüxen 1955 *Lemna minor* a *Spirodela polyrhiza*. Dvě hlavní příčiny, proč většina vzplývavých rostlin zanikla, je skutečnost, že ve 20. stol. několik desítek let se jezdilo na rybníku na pramicích a že zde po léta byly chovány labuť.

Rostliny na břehu a na hrázi rybníka:

Carex sp. ostřice (ANDRLÍK), *Eriophorum angustifolium* suchopýr úzkolistý (ANDRLÍK), *Glyceria fluitans* zblochan vzplývavý (ANDRLÍK), *Juncus inflexus* (*J. glaucus*) sítina sivá (ANDRLÍK), *Myosotis palustris* s. l. pomněnka bahenní (ANDRLÍK), *Oenothera biennis* pupalka dvouletá (ANDRLÍK), *Rudbeckia laciniata* třapatka dřípatá (ANDRLÍK), *Scirpus sylvaticus* skřípina lesní (ANDRLÍK), *S. radicans* s. kořeňující (ČELAKOVSKÝ 1883: 727), *Scrophularia umbrosa* s. l. (*S. aquatica* L. p. p., *S. alata* Gilib.) krtičník křídlatý (ANDRLÍK), *Scutellaria galericulata* šišák vroubkovaný (ANDRLÍK), *Stachys palustris* čistec bahenní (ANDRLÍK).

VANĚK (1923) v Dotazníku o městských sadech klatovských uvádí, že rybník byl ve Velkém parku zřízen v r. 1842. Podobný dojem můžeme nabýt i z článku otištěném v r. 1893 v klatovském Šumavanu č. 1, str. 4, kde Dr. HOSTAŠ jmenuje i zedníka, který byl „tvůrcem staveb vodních hráze rybníční a ostrůvku“. Rok 1842 ale nebyl pravděpodobně dobou vzniku rybníku, ale datem, kdy byl starší rybník upraven do zdejší podoby. První záznamy o rybníku „Na Velké louce“ jsou už z r. 1718 (viz ŠVEC 1933) a z r. 1725 (viz POLÁK, str. 19). V r. 1842 dosáhla plocha rybníku 1,5 ha.

Myslím, že dostatečným dokladem tvrzení, že rybník nevznikl až v r. 1842, je výčet druhů, které necelých 15 let po jeho údajném vzniku zaznamenal profesor klatovského gymnázia Josef Andrlík (ANDRLÍK 1858). Po 15 letech po vzniku by asi nebylo možné, aby velká část hladiny byla pokryta plávinem, aby zde byl lakušník okrouhlý, leknín bílý, stolístek klasnatý aj. rostliny a aby na březích byl rákos, šišák vroubkovaný a dokonce krtičník křídlatý. (Krtičník křídlatý *Scrophularia umbrosa* DUM., Andrlíkem zapsaný jako *S. aquatica* L. p. p. = *S. alata* GILIB. je z fytogeografického okresu 31 a. Plzeňská pahorkatina vlastní uváděn v Květeně ČR 6 jen z jednoho místa z lokality známé z Malochovy Květeny v Plzeňsku (MALOCH 1913), ke které je v Květeně Plzeňska (HADAČ, SOFRON, VONDRÁČEK 1968) poznámka „nověji nepotvrzen“.)

O rybníku se též zmiňuje WEINMANN 1997 v kapitole Městské sady (str. 76): „Po výběru pozemku byl sad zřízen na hrbolatém pastvisku u Drnového potoka zvaném Velké louka, na němž byl také velký rybník, kam chodil pít dobytek. Velký rybník byl zrekonstruován a přestavěn v rybník okrasný s vytvořením umělého ostrůvku.“

Závěr

Klatovský Velký park patří mezi nejstarší městské parky v České republice. Je budován ve stejné době jako chudenická Americká zahrada arboretum, které vzniklo o 50 let dříve, než nejznámější arboretum v Průhonících. Z Chudenic se také do klatovského Velkého parku dostalo nejvíce cizokrajných dřevin. Do dnešní doby z nich zůstaly jen nejodolnější taxony. Vhodnost použití různých druhů prověřily tuhé zimy v 19. i 20. století, několikrát se opakující vichřice (viz dokumentární foto následků smrště z 12. září 1926 ve Vlastivědě Klatovska ŠVEC 1933) a jiné vlivy. Stromy, které toto všechno přežily, jsou dnes mohutné a krásné. Z dřívějších záznamů se také dozvídáme o keřovém a bylinném patře v parku. Jen díky Andrlíkovi (ANDRLÍK 1858) víme, které

rostliny z původní květeny rostly ještě 15 let po založení parku. Z keřů to mj. byla *Lonicera nigra*, *Lonicera xylosteum*, *Salix purpurea*, *Frangula alnus* a *Viburnum opulus*, z bylin zde rostla i *Hepatica nobilis*, *Pulmonaria obscura* a *Bromopsis benekenii*. Na bývalých drahách také bývaly i naše pozemní orchideje prstnatec májový, vstavač kukačka i vstavač osmahlý. Na vlhkých místech ještě na konci 50. let 19. stol. rostlo několik druhů z rodu *Carex*, *Eriophorum angustifolium*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Glyceria fluitans*, *Scirpus sylvaticus* a *Scrophularia umbrosa*.

ANDRLÍK (1858) byl také první, kdo z neofyt zaznamenal *Rudbeckia laciniata* a *Oenothera biennis*. (V současné době k těmto zavlečeným taxonům přibylo *Allium paradoxum*, *Galinsoga quadriradiata*, *Geranium pyrenaicum*, *Impatiens parviflora*, *Reynoutria japonica* a *Erigeron strigosus*.)

Větší část parku je ve stylu anglickém. Ve stylu francouzském je od počátku jen část před budovou Kolonády. Na záhonech se v této části vystřídala řada většinou jednoletých rostlin. V poslední době k nejpozoruhodnějším trvalkám patří *Rodgersia pinnata* a *Polystichum* sp.

Poznámka

Velké kácení proběhlo na konci roku 2014. Bylo pokáceno větší množství stromů a řada keřů, mezi nimi např. *Amelanchier lamarckii*, několik keřů rodu *Rhododendron* aj.

V r. 2014 a 2015 byl vybagrován rybník a byly provedeny úpravy u čepu.

Literatura

ANDRLÍK J. (1858): Začáteční obeznámení s okolím klatovským. Bericht von dem K.K. gymn. Klattau, 8: 116, Klatovy.

ČELAKOVSKÝ L. (1868/1883): Prodromus květeny české. I.-IV. Arch. Přírod. Výzk. Čech, sect. 3a, fasc. 3a 14: 1944, Praha.

ČÍŽEK K. et VANĚČEK J. (1974): Přehled dřevin v parcích okresu Klatovy v západních Čechách. Dendrol. Sděl., 28, příl. 222, Praha.

DOSTÁL J. (1950): Květena ČSR, Praha.

HADAČ E., SOFRON J., VONDRÁČEK M. (1968): Květena Plzeňska, Plzeň.

HOSTAŠ K. (1893): Městské sady (Velký park). Šumavan, Klatovy, 1: 4.

LEPŠÍ P. et LEPŠÍ M. (2008): Adventivní výskyt muchovníků (*Amelanchier*) v České republice. Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 43: 209230.

MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku, p. 1316, Plzeň.

MALOCH F. (1933): Květena klatovského okresu. Sborn. Hist. Mus., Plzeň, Sep. 149.

ONDRÁK V. (1891): Rostliny semenné v okolí král. města Klatov samorostlé i obecně pěstované. Progr. c. k. st. Reál. Vyš. Gymn. Klatovy, 1890/1891: 332, Klatovy.

POLÁK K. (sine dato): Rybní hospodářství na Klatovsku. Ms., depon. in Muzejní archiv Klatovy.

SKALICKÁ A. (1972): Exkursní deníky z parků okresu Klatovy. Ms.; in ČÍŽEK et VANĚČEK 1974.

SLAVÍK B. [ed.] (2000): Květena ČR 6, Praha.

ŠVEC F. [ed.] (1933): Vlastivěda Klatovska. Klatovské městské sady a chudenická Americká zahrada (str. 138/141).

VANĚK F. (1923): Dotazník o městských sadech v Klatovech. Ms., depon. in Vlastiv. Muz. Dr. K.

Hostaše, Klatovy. [Dotazník a doplněk k němu byl zaslán redakci programovaného díla Dějiny českého zahradnictví.]

VAŇOUSEK M. (1968): Klatovské sady. Zpr. Bot. zahr., Plzeň, 1: 78.

VĚTVIČKA V. (1998): Stromy a keře. Nakl. Aventinum, Praha.

Fytogeografický atlas Západočeského kraje III. Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Příroda, 15: 184.

WEINMANN J.(1997): Zajímavosti z historie Klatov od založení města až do konce roku 1939. p. 132, Klatovy (vydáno vlastním nákladem; tisk Typos).

Karel Čížek

Velký park po 160 letech

Klatovský Velký park patří mezi nejstarší městské parky v České republice. Byl zakládán v letech 1841 až 1845 na bývalých obecních drahách „V ráji“ a „Na Velké louce“. V roce 1842 byl do desetihektarového areálu po patřičných úpravách začleněn i starší rybník, o němž jsou první záznamy z r. 1718 a 1725. (Napájený je z Čedíku, který je doložen už z r. 1549). Zásahu na zřízení parku měl krajský hejtman a guberniální rada František Mercandin. Za projektanta si vybral lukavického uměleckého zahradníka Josefa Pfistera. Jeho spolupracovníky byli zahradníci Míšek ze zámečku Obytce a Blumenštengl, který měl již zkušenosti se zakládáním parku u zámku Lázeň v Chudenicích i se zakládáním Americké zahrady. (Málokdo si asi uvědomuje, že Americká zahrada v Chudenicích, kde se uskutečnily první výsadby cizokrajných dřevin v r. 1842, je arboretum, které vzniklo o 50 let dříve, než nejznámější české arboretum v Průhonicích u Prahy.) Z článku Dr. Karla Hostaše, který vyšel v r. 1893 v prvním čísle klatovského Šumavanu, se dozvídáme, že od dubna 1841 do

5. července 1845 byly do parku přiváženy stromy a keře z okolních velkostatků: Týnce, Měcholup, Obytec, Svrčevce, Plánice, Zavlekova, Nalžov, Zelené Hory, Lukavice, Příchovic, Poříčí a Bystřice. Nejvíce cizokrajných dřevin se dostalo do Velkého parku z Chudenic. Vhodnost použití různých druhů prověřily tuhé zimy v 19. i 20. století, několikrát se opakující vichřice, např. v r. 1870 nebo 12. září 1926 (viz fotografie ve Švecově Vlastivědě Klatovska) a jiné vlivy. Stromy, které toto všechno přežily, jsou dnes mohutné a krásné. V parku je v současnosti 20 druhů jehličnanů a pět desítek druhů a kultivarů listnatých dřevin. Mezi nejzajímavější dřeviny dodnes patří: jedle ojíňená, jedle kavkazská, cypřišky Lawsonův i hrachonosný, jinan dvoulaločný (známý též pod latinským názvem *Ginkgo biloba*), smrky sivý (bílý, kanadský) a pichlavý, několik druhů borovic, např. vejmutovka a limba (známá návštěvníkům Vysokých Tater nebo jiných vysokohorských pohoří), douglaska tisolistá, duby, např. letní a červený, javory klen, mléč i babyka, platan javorolistý, lípy malolistá, velkolistá, pomíjená, americká i zelená (krymská), kaštanovník setý a buk lesní a jeho kultivary červenolistý a stříhanolistý. Zde je zajímavé srovnání: přestože oba stromy jsou blízko sebe a byly sázené ve stejnou dobu, síla kmenů je velmi rozdílná buk lesní stříhanolistý, který má asimilační plochu listů poměrně malou, má podstatně menší dřevní přírůstky. Z menších stromů můžeme pozorovat klokoč zpeřený známé klokočí, muchovník Lamarckův aj.

Jaká nej- mají dřeviny v našem parku? Nejsilnější kmeny mají v prsní výši, tj. v 1,30 m, obvod: javor klen 4,52 m, dub červený 4,27 m, dub letní 3,80 m, platan javorolistý 3,07 m, borovice vejmutovka 2,31 m, borovice limba 1,95 m. Největší složený list (dvakrát zpeřený) o délce kolem 35 cm, má nahovětvec dvoudomý. Největší jednoduchý list, jehož čepel je dlouhá asi 1320 cm, má lípa pomíjená, která pochází z Ameriky. Nejmenší hruštičky má hrušeň vrboolistá; její plody jsou dlouhé jen 23 cm. Nejmenší šišky má jedlovec kanadský; jsou 1,52 cm dlouhé. Nejranějšími jarními dřevinami jsou bezesporu šácholany (magnolie). V našem parku máme hvězdovitý, japonský i Soulangeův. Nejkrásnější květy mají pěnišníky (rododendrony), z nichž skupina s listy opadavými má květy nejvoňavější. Mezi nejstarší stromy toho druhu nejen v našem parku, ale v celé České republice, patří liliovník tulipánokvětý. Ve svém seznamu jej uvádí už v r. 1858 profesor klatovského gymnázia Josef Andrlík. Tato americká dřevina byla vysazena v Chudenicích už v r. 1843. V našem parku byla pravděpodobně vysazena brzy poté. To znamená, že v Chudenicích i v Klatovech byla vysazena dříve, než bylo zatím známo. RNDr. Václav Větvíčka ve své knize Stromy a keře, vydané v r. 1998 ještě uvádí, že první výsadba se v Čechách uskutečnila až v r. 1865 v Hluboké nad Vltavou. V současné době má strom rostoucí blízko sochy Jitřenky obvod kmene 3,3 m.

Kdo má od jara do podzimu oči otevřené, může v parku poznat kolem 150 druhů bylin. Mezi jarní posly patří sněženka, křivatec žlutý, orsej jarní, prvosenka jarní, žlutě kvetoucí tulipán lesní, narcis bílý, violky vonná, lesní i Rivinova a sasanky. V parku můžeme najít přes 15 taxonů trav od nejmenší lipnice roční až po nejvyšší druh ovsík vyvýšený. Z nejznámějších lipnicovitých je to

ještě lipnice luční, obecná i hajní, srha říznačka i hajní, jílek vytrvalý, tomka vonná, válečka lesní i pšeníčko rozkladité a některé druhy kostřav. Z ostřic je nejrozšířenější ostřice lesní. Roste zde i několik druhů pryskyřníků, zvonek rozkladitý, zběhovec plazivý, vrbina penízkovitá, blatouch, čistec bahenní i lesní a řada dalších druhů. V současnosti jsou na záhonu blízko Kolonády pěstovány i některé rostliny, které v mnoha parcích naší republiky nevidíte, např. žlutě kvetoucí popelivka Přewalského nebo vysoká rostlina s růžovými květy *rodgersie zpeřená*.

Které rostliny, bohužel, už na této lokalitě vyhynuly? V 19. století v parku ještě rostly naše pozemní orchideje *vstavač kukačka*, *vstavač osmahlý* i *prstnatec májový*, na vlhkých místech poblíže rybníka se nalézala *skřípina lesní* i *skřípina kořeňující*, *šišák vroubkovaný*, *krtičník křídlatý* (v době Andrlíka se mu ještě říkalo *hlízovník vodní*), *blatěnka vodní* i *ptačinec bahenní*. A což teprve rybník, když velká část hladiny byla pokryta listy a žlutými květy *plavínu štítnatého* (jak dosvědčují *Andrlík*, *Purkyně jun.* i *Ondrák*), kdy v něm byly i *lekníny*, *lakušníky vodní* i *okrouhlý*, *rdesty kadeřavý* i *vzplývavý*, *masožravá bublinatka jižní*, *růžkatec ostnitý* i *stolístek klasnatý*! To musela být nádhera! Bylo by pěkné, kdyby se do rybníka vrátily alespoň *lekníny*.

Co si přát do budoucna? Aby park nadále zůstal oázou, ve které se může člověk zastavit, nadýchat se vzduchem obohaceného kyslíkem a vodními parami, kde může relaxovat tím, že pozoruje rostliny i živočichy, např. divoké kachny nebo labutě na rybníku a kde pro nejmenší až po nejstarší obyvatele našeho města i nadále se zachová toto příjemné místo k pobytu.

Depon. in: Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech; Technické služby města Klatov.

Co rostlo a roste v městských parcích (sadech) v Klatovech

Karel Čížek

Úvod

Klatovy patří v České republice mezi města s nejbohatší městskou zelení. V intravilánu obce jsou to městské parky (okrasné sady), parková úprava v areálu klatovské nemocnice a u bývalých lomů u hřbitova, výsadba dřevin v sídlištích i lesopark Hůrka.

Parky byly vysazovány v několika etapách.

Nejstarší park městské sady (zvané též sady Mercandinovy nebo Velký park) byly vysazeny mezi lety 1841 až 1845 a spolu s Americkou zahradou v Chudenicích a Sternbergovou „Botanickou zahradou“ u zámku Březina, patří k nejstarším parkům. Málokdo si uvědomuje, že nejznámější park v Průhonicích byl zbudován až v 90. letech 19. století.

V letech 1883-1890 byly po úpravách pozemků pod městskými hradbami založeny sady Vrchlického, vysázen sádek na Rybníčkách a Hůrka byla upravena jako lesopark.

Sady Vrchlického, založené v r. 1888 i Hostašovy sady vzniklé na začátku 30. let 20. století, byly vysazeny na pozemku bývalé velké zahrady Dalquenovské, která byla u domu 6/I. Tato zahrada, jak uvádí WEINMANN 1997: 48 sahala od starého gymnázia (bývalého dominikánského kláštera) na sever až téměř k farnímu (děkanskému) kostelu. Ve 30. letech 19. století byly na východní straně města probourány dvojité městské hradby a vzniklá ulice, dnes Plánická, přešla Dalquenovskou zahradu na dvě části. V roce 1843 (VANĚK 1923 uvádí r. 1844) město pozemek i s domem vykoupilo. Bylo to po smrti Franze Dalquena, který byl na klatovském hřbitově pohřben po r. 1834. První fotodokumentaci jeho náhrobku, který patří mezi nejstarší na hřbitově, pořídil Dr. Karel Hostaš (FIŠER 2011: 48). Dům č. 6/I po úpravách od r. 1859 do r. 1913 sloužil jako 1. městská veřejná nemocnice (WEINMANN 1997: 48), pak Domov důchodců. (V současnosti pizzeria Segafredo.)

Mezi roky 1903-1914 vznikly sady na Vodojemu, na Valech, na Husově náměstí, na Křesťanském vršku, na Šibeničním vršku, u sokolovny a byla provedena parková úprava v areálu klatovské nemocnice.

V období mezi první a druhou světovou válkou byly založeny sady u okresního (a tehdy i krajského) soudu a Hostašovy sady.

Na konci druhé světové války, 20. dubna 1945, bylo vybombardováno klatovské nádraží. Na ploše mezi alejí stromů, které vedly ke starému nádraží, na místě, kde stálo provizorní nádraží a mezi budovou nového nádraží, jehož stavba byla dokončena v r. 1959, vznikl park.

Po r. 1970 byla provedena parková úprava u bývalých lomů u hřbitova, sad pod hřbitovem a v r. 1999 sad přátelství u židovského hřbitova.

V r. 2002-2003 vznikl parčík u Bílé věže a v r. 2005 byl parkově upraven dvůr bývalé jezuitské koleje.

Výstižná charakteristika klatovských městských sadů je ve sborníku Klatovy, který byl vydán k 750-letému výročí založení města v roce 2009. Autorem je Peter Pošefka.

Současný výskyt rostlin byl zaznamenán autorem článku v r. 2015.

Nomenklatura u rostlin: KUBÁT et al. 2002, HIEKE 1994 a HIEKE 1978.

Nejstarší park

Městské sady (Velký park, Mercandinovy sady)

HOSTAŠ 1893: „Městské sady byly budovány od dubna 1841 do 5. července 1845. Stromy a keře byly přiváženy z okolních velkostatků Chuděnic, Týnce, Měcholup, Obytec, Svrčevce, Plánice, Zavlakomi, Nalžov, Zelené Hory, Lukavice, Příchovic, Poříčí, Bystřice. Jelikož cena jich nikde není účtována, je více než pravdě podobné, že zaslány byly darem. Část stromů ovocných koupena z Nýrska. Osázení parku uskutečnili zahradníci: Josef Pfister umělecký zahradník z Lukavice, Míšek z Obytec a Blumenstängel (Blumenštegl) z Chudenic. (Účty za práce jsou uloženy v archivu Městského muzea, dnes Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech).“ Park má rozlohu 10 ha 40 a 65 m².

O rostlinách, které rostly v parku asi 15 let po jeho zřízení, se dozvídáme z článku Začáteční obeznámení s okolím klatovským od profesora Josefa Andrlíka, který vyšel v Ročnících zprávách gymnázia Klatovy v r. 1858. Jen díky Andrlíkovi (ANDRLÍK 1858) víme, které rostliny z původní květeny rostly ještě 15 let po založení parku. Z keřů to mj. byla *Lonicera nigra* zimolez černý, *Lonicera xylosteum* z. obecný, *Salix purpurea* vrba nachová, *Frangula alnus* krušina olšová a *Viburnum opulus* kalina obecná, z bylin zde rostla i *Hepatica nobilis* jaterník podléška, *Pulmonaria obscura* plicník tmavý a *Bromopsis benekenii* kostřavice Benekenova. Na bývalých drahách také bývaly i naše pozemní orchideje *Dactylorhiza majalis* prstnatec májový, *Orchis morio* vstavač kukačka i vzácný *Orchis ustulata* vstavač osmahlý. Na vlhkých místech ještě na konci 50. let 19. stol. rostlo několik druhů z rodu *Carex* ostřice, *Eriophorum angustifolium* suchopýr úzkolistý, *Chrysosplenium alternifolium* mokřýš střídavolistý, *Glyceria fluitans* zblochan vzplývavý, *Scirpus sylvaticus* skřípina lesní a *Scrophularia umbrosa* krtičník křídlatý. ANDRLÍK (1858) byl také první, kdo z neofyt zaznamenal druhy *Rudbeckia laciniata* třapatka dřípatá a *Oenothera biennis* pupalka dvouletá. V současné době k těmto zavlečeným taxonům přibýlo *Allium paradoxum* česnek podivný, *Galinsoga quadriradiata* pětour srstnatý, *Geranium pyrenaicum* kakost pyrenejský, *Impatiens parviflora* netýkavka malokvětá, *Reynoutria japonica* křídlatka japonská a *Erigeron strigosus* turan větevnatý.

V článku Klatovský Velký park po 160 letech (ČÍŽEK 2005: 1518), který jsem uveřejnil v roce 2005 v Plzni v časopise západočeských botaniků Calluna, je inventarizace rostlin, které rostly a rostou v parku od roku 1858 do r. 2004. V seznamu je zaznamenáno 23 druhů jehličnanů, 123 taxonů listnatých dřevin (kromě druhů a kultivarů rodu *Rhododendron*) a 172 bylin. Taxony, které si zaslouží naši pozornost, jsou herbářově doloženy (zkratka herb. před datem sběru). Většina sběrů je z let 2003 až 2009. Jedná se o taxony: *Abies nordmanniana* jedle kavkazská (herb. 26. 10. 2003), *Amelanchier lamarckii* muchovník Lamarckův (herb. 22. 4. a 9. 5. 2004), *Amelanchier* cf. *confusa* HYLANDER blízko Kolonády (herb. 22. 4. 2007, 16. 7. 2006), *Myosotis sylvatica* pomněnka lesní (herb. 9. 5. 2004), *Persicaria hydropiper* rdesno pepřík (herb. 28. 8. 2004), *Rosa dumalis* růže podhorská (herb. 28. 8. 2004), *Sorbus aria* jeřáb muk (herb. 26. 10. 2003), *Tilia neglecta* lípa pomíjená (herb. 6. 6. 2005 a 16. 7. 2006; 17. 9. 2006), *Viburnum* sp. kalina blízko Kolonády (herb. 16. 7. 2006 a 24. 5. 2009), *Viburnum* sp. – kalina blíže rybníku (herb. 24. 5. 2009). V r. 2013 a 2015 jsem provedl také fotodokumentaci 50 kultivarů rodu *Rhododendron*.

O tom, k jakým změnám za dobu existence parku došlo, může sloužit seznam rostlin, které se už v parku nevyskytují. Podle Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (GRULICH 2012) zde rostly taxony ze skupiny C 1t: *Nymphoides peltata* plavín štítnatý (cf ANDRLÍK 1858), *Orchis ustulata* vstavač osmahlý, z C 1b: *Nymphaea alba* leknín bílý, *Orchis morio* vstavač kukačka, z C 2b: *Lilium bulbiferum* lilie cibulkonosná, C 3: *Batrachium circinatum* lakušník okrouhlý, *Bromus ramosus* sveřep větevnatý, (*Galanthus nivalis* sněženka podsněžník, *Pilosella aurantiaca* jestřábník oranžový pravděpodobně druhotný výskyt), *Scirpus radicans* skřípina kořeňující, z C 4a: *Primula veris* prvosenka jarní, *Pseudolysimachion spicatum* rozrazil klasnatý, *Scrophularia umbrosa* krtičník křídlatý, *Utricularia australis* bublinatka jižní a z C 4b:

Batrachium aquatile lakušník vodní.

K zániku cenných rostlin, které se v rybníku a u jeho břehů nejméně do konce 19. století vyskytovaly, pravděpodobně přispěl chov ryb a později zavedení půjčování lodiček.

[C1 – taxony kriticky ohrožené: C1t, C1b,

C2 – taxony silně ohrožené: C2b, C2t,

C3 – taxony ohrožené,

C4a – taxony vyžadující pozornost (taxony blízké ohrožení).

Pro druhy kriticky ohrožené (C1) a silně ohrožené (C2) je uveden důvod klasifikace, tj. vzácnost (r) nebo trend (mizení) (t) nebo důvod smíšený, tedy vzácnost spojená s trendem (b).]

K radikálním změnám v parku došlo na konci r. 2014 a začátkem r. 2015. V parku bylo provedeno velké kácení. Bylo poraženo větší množství stromů a řada keřů, např. *Pinus cembra* – borovice limba, *Amelanchier lamarckii* muchovník Lamarkův (blíže rybníka), *Amelanchier cf. confusa* muchovník, několik keřů rodu *Rhododendron*, dva druhy rodu *Viburnum* (viz herbářové položky) aj. V náhradní výsadbě za pokácené dřeviny byly v roce 2015 vysázeny při západním a jižním okraji parku velké skupiny rododendronů ve sponu 80100 cm, větší skupiny tisů a čtrnácti stromy byla doplněna lipová alej vedoucí od Technických služeb.

Také r. 2014 a 2015 byly vybagrovány usazeniny rybníku, byla upravena výpusť z rybníku a v r. 2015 byla opět zavedena plavba lodiček.

Rybník ve Velkém parku byl podle Vaňka (VANĚK 1923) zřízen v r. 1842. Rok 1842 ale nebyl pravděpodobně dobou vzniku rybníku, ale datem, kdy byl starší rybník upraven do zdejší podoby. První záznamy o rybníku „Na Velké louce“ jsou už z r. 1718 (viz ŠVEC 1933) a z r. 1725 (viz POLÁK, str. 19). O rybníku se též zmiňuje WEINMANN 1997 v kapitole Městské sady (str. 76): „Po výběru pozemku byl sad zřízen na hrbolatém pastvisku u Drnového potoka zvaném Velké louka, na němž byl také velký rybník, kam chodil pít dobytek. Velký rybník byl zrekonstruován a přestavěn v rybník okrasný s vytvořením umělého ostrůvku.“ Rybník ve Velkém parku je napájen z rybníku Čedík. První zmínky o Čedíku jsou z roků 1549, 1561, 1603, 1622. Rybníky Čedík i Špalkovský byly napájeny z horní hlavní stoky náhonu „Hruštička“, která vedla od Lubského jezu na Drnovém potoce a vracela vodu do Drnového potoka v Klatovech u Pazderny. Náhon byl dlouhý 5,3 km a zásoboval vodou 5 mlýnů (viz plánek Ing. Jaromíra Jelínka v knize Neznámou minulostí Klatovska). O starším původu rybníka svědčí i skutečnost, že 16 let po jeho zvětšení a úpravě, se v rybníku vyskytovalo tak bohaté společenstvo vodních rostlin, jako nikdy potom, jak se dozvídáme z článku profesora klatovského gymnázia Josefa Andrlíka. ANDRLÍK (1858) píše: „Velká část hladiny pokryta jest okrouhlými, u stopky srdčitě vykrojenými lupeny, které se od lupenů bílé vodní růže (*Nymphaea alba*) jen skrovnější velikostí rozeznávají, takže je za lupeny stulíku (*Nuphar luteum*) máme; když však ku konci června pro nově rozpuklý květ stulíku na loďce do prostředí rybníka zajedeme, spatříme, že jsme v očekávání zklamáni, neboť držíme v ruce květ plavínu leknínovitého (*Villarsia nymphoides* (L.) VENT. CHOIX = *Nymphoides peltata* (S. G. GMELIN) O. KUNTZE), jsme ale rádi, že bylinku mnohem vzácnější než stulík jsme našli.“ *Nymphoides peltata* byl v 19. století uváděn nejen z rybníku ve Velkém parku (Purkyně in ČELAKOVSKÝ 1867–1881, ČELAKOVSKÝ 1868–1877), ale také ze dvou lokalit, kterými Drnový potok protéká: u Vrhavče, což je od parku vzdálené jen 5 km a u Dubového Mlýna 6 km jižně od parku (ONDRÁK 1891).

V roce 2016 byla podle návrhu architekta Jakuba Chvojky změněna centrální část parku před Kolonádou, bylo zmodernizováno osvětlení v parku a některé cesty do té doby asfaltové byly přeměněny na písčité.

Klatovy měly štěstí na dobré zahradníky. V 19. století byl nejdůležitější zahradnickou osobností Michal Bullmann, ve 20. století zahradní architekt Ing. Václav Weinfurter.

Michal Bullmann (1795-1883) známý jako pěstitel klatovských karafiátů, byl vrchním zahradníkem v městských sadech v letech 1868 a 1869 [HRDLIČKA 1958: 23, 24]. Do parku v té době daroval sochy alegorií čtyř ročních období, které pocházely ze zámecké zahrady v Hrádku u Sušice a do Klatov byly převezeny po smrti barona Karla Sturmfedera († 1867) [PAPEŠ et ŠMÍDOVÁ 1998: 13.] (viz Bullmannův Zápisník). Ze zápisníku Michala Bullmanna se také mj. dozvídáme, že všechny dřeviny označil tabulkami a stěžuje si na to, že se našli někteří vandalové a nenechavci.

Zahradní architekt Ing. Václav Weinfurter (1952–2006) pečoval v Klatovech o městské parky od r. 1989 do r. 2006. Původně působil v Praze. Mezi jeho výborné a krásné projekty patří mj. i úprava pražské Vrtbovské zahrady. V Klatovech podle jeho návrhů bylo upraveno Tylovo nábřeží, parčík u Bílé věže a bývalý dvůr jezuitské koleje.

Dokumentární fotografie

KŘÍŽ M. (2003): Str. 25 reprodukce foto z 5. 5. 1919: Zasazení lípy svobody.

Str. 50 reprodukce fotografie zahradníků z třicátých let 20. stol. Str. 49 reprodukce foto z 50. let 20. stol.

KŘÍŽ M. (2004): Str. 8 reprodukce foto škod po větrné smršti z 12. 9. 1926 od B. Landgrafa. [Kapitola Městské sady str. 75, 76.]

Parky založené mezi lety 1883-1890

Sádek na Rybníčkách

HOSTAŠ 1923: Sádek byl založen v r. 1883. Zahradnické úpravy byly na Rybníčkách provedeny po demolici staré zástavby v letech 1975 a 1976.

Jehličnany

Abies nordmanniana jedle kavkazská (herb. 30. 12. 2003), *Juniperus sabina* jalovec chvojka, *Pinus mugo* borovice kleč (kultivar), *Pinus nigra* b. černá, *Pinus sylvestris* b. lesní, *Taxus baccata* tis červený.

Listnáče

Betula pendula bříza bělokorá, *Cotoneaster fangianus* T. T. YU skalník Fangův (herb. 17. 6. 2015), *Cotoneaster horizontalis* s. rozprostřený, *Fagus sylvatica* buk lesní, *Forsythia suspensa* zlatice převislá, *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý, *Prunus cerasifera* cv. Atropurpurea slivoň myrobalán (myrobalán třešňový) (foto 5. 6. 2014 a 8. 10. 2010), dub letní s kuželovitou korunou *Quercus robur* cv. Fastigiata (f. *pyramidalis*), *Sorbus aucuparia* jeřáb ptačí, *Spiraea x bumalda* tavolník Bumaldův, *Spiraea x vanhouttei* t. van Houtteův, *Tilia cordata* lípa srdčitá, *Tilia platyphyllos* l. velkolistá.

Mezi nejzajímavější trvalky patří brzy na jaře kvetoucí *Gagea lutea* křivatec žlutý a velký porost *Tulipa sylvestris* tulipán planý.

V sádce je socha sv. Jana Nepomuckého.

Sady Vrchlického (Sady Komenského, sady před „Sluncem“)

VANĚK 1923: Na pozemku bývalé velké zahrady Dalquenovské při domu č. 6/I, která byla od r. 1844 majetkem obce a v r. 1907-1909 také na bývalé školní zahradě, byly založeny v letech osmdesátých v r. 1888 Vrchlického sady péčí obce klatovské. Projektantem byl hospodářský úřad (Jiří Fischer, člen městské rady); realizaci provedla městská zahradnická správa. (Roku 1892 ku počtě 300 letých narozenin byly nazvány Komenského sady.)

VANČURA 1912: 38: „Sady před „Sluncem“ zřízeny v l. 1887-1888 s názvem sady Vrchlického.

Sady po rozšíření v letech 1907-1909 mají rozlohu 1,5 ha.“

Dokumentární foto z doby před r. 1900 (před stavbou Vlastivědného muzea Dr. Hostaše) je v knize KRÍŽ 2000: 35.

Jehličnany

Larix decidua modřín opadavý, *Taxus baccata* tis červený.

Listnáče

V roce 1933 zde vyskytovaly 3 statné keře *Wisteria sinensis* vistárie čínská (ŠVEC 1933).

V roce 2015 byly zaznamenány: *Acer campestre* javor babyka, *Aesculus hippocastanum* jírovec maďal, *Cornus sanguinea* (*Swida sanguinea*) svída krvavá (herb. 22. 6. 2015), *Corylus avellana* líska obecná, *Corylus colurna* l. turecká, *Cotoneaster divaricata* skalník rozkladitý (herb. 31. 5. 2015), *Cotoneaster horizontalis* s. rozprostřený (herb. 31. 5. 2015), *Crataegus* sp. (růž. květy) hloh, *Deutzia scabra* trojpek drsný, *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý, *Hedera helix* břečtan popínavý, *Laburnum anagyroides* štědřenec odvislý, *Lonicera nitida* zimolez lesklý, *Philadelphus coronarius* pustoryl věncový, *Prunus* Japanese Cherries cv. Kanzan – hybrid japonské třešně (viz COOMBES 1992: 262) (herb. 10. 10. 2015, foto 7. 4. a 8. 4. 2016), *Pyracantha coccinea* (herb. 31. 5. 2015 a 10. 10. 2015), *Quercus robur* cv. Pectinata dub letní stříhanolistý (herb. 31. 5. 2015), *Quercus rubra* d. červený, *Rhododendron* 8 kultivarů pěnišníků (foto 15. 5. a 23. 5. 2015), v r. 2015 bylo ve východní části parku vysázeno 70 nových keřů pěnišníků na vzdálenost 7090 cm, *Robinia pseudoacacia* trnovník akát, *Robinia viscosa* t. lepkavý, *Rosa glauca* růže sivá (herb. 10. 6. 2015, foto 16. 6. 2016), *Spiraea x arguta* tavolník význačný (herb. 31. 5. 2015 a 5. 5. 2016 a foto 6. 5. 2016), *Spiraea x bumalda* t. Bumaldův (herb. 19. 6. 2015), *Spiraea media* t. prostřední (herb. 31. 5. 2015 a 10. 10. 2015), *Spiraea x vanhouttei* t. van Houtteův (herb. 26. 5. 2015), *Symphoricarpos albus* pámelník bílý, *Syringa reflexa* SCHNEID. šeřík přepadavý (herb. 26. 5. 2015), *Tilia platyphyllos* lípa velkolistá, *Ulmus glabra* jilm drsný, *Ulmus minor* j. habrolistý.

V sadech je středověká okrouhlice.

V roce 1901 zde byl odhalen pomník zakladatele české geologie Dr. Jana Krejčího. Bustu, která je na vrcholu pomníku, vytvořil Ladislav Borůvka. (FIŠER 2011: 1619).

V sadech blízko okrouhlice jsou práce sochaře Václava Fialy: lavička z křišťanovského dioritu s názvem Jin a jang (na paměť Pavlu Voráčkově), Zapomenutá studna ze žuly, křišťanovského dioritu a kovu a Pítko z mramoru a kovu (FIŠER 2011: 130).

Hostašovy sady

Sady vznikly na místě zahrad, které patřily k domům 6/I a k Pawlík-Kiewegově nadačnímu domu č. 7. [MUDr. Karel Pawlík (1849-1914).] O zahradě, která náležela Františku Dalquenovi, píše WEINMANN 1997: 48. Vstup do sadů se otevřel jak z Plánické ulice ve 30. letech 19. století, tak na začátku třicátých let 20. století proražením branek v městských hradbách, které umožňují průchod z Jiráskovy (dříve Delfinovy) ulice k děkanskému kostelu a dále na náměstí. Název Hostašovy sady nesou od r. 1934. [JUDr. Karel Hostaš (1854-1934).] Rozloha je 0,62 ha.

Velké kácení bylo provedeno v r. 2014. Bylo pokáceno 47 stromů. Byly pokáceny všechny jehličnany v severní části skupina *Picea pungens* smrk pichlavý, v západní části (blízko bašty) skupina *Thuja occidentalis* zerav západní, v jižní části (blízko Plánické ulice) *Pinus* sp. (*Pinus* cf. *mugo*) borovice kleč. Vedle průchodu k děkanskému kostelu byl pokácen velmi starý *Fraxinus excelsior* javor ztepilý. Z keřů byla odstraněna: *Chaenomeles speciosa* (SWEET) NAKAI kdoulovec ozdobný (herb. 13. 6. 2006), *Cornus alba* (*Swida alba* (L.) OPIZ) svída bílá, *Forsythia x intermedia* zlatice prostřední (herb. 13. 6. 2006), *Juniperus virginiana* jalovec virginský (herb. 1. 1. 2007; 18. 9. 2007) aj. Z původních dřevin bylo zachováno v jižní části jen: *Robinia pseudoacacia* trnovník akát (obvod v 1,30 m = 4 m), *Sorbus intermedia* jeřáb prostřední (2 stromy), *Viburnum rhytidophyllum* kalina svraskalá a u vyvýšeného místa v této části byly zachovány *Acer platanoides*

cv. Rubrum javor mlíč, *Acer pseudoplatanus* j. klen a *Ulmus glabra* jilm drsný. V severní části (mezi cestou mezi brankami a plotem klášterní zahrady) byla ponechána *Betula pendula* bříza bělokorá, poměrně mladý *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý, *Magnolia x soulangeana* šácholan *Soulangeův* a 3 stromy trnovníku akátu *Robinia pseudoacacia*.

Při nové výsadbě v r. 2014 a 2015 podle studie firmy Přemysla Písaře z Klatov byla vysázena alej *Gleditsia triacanthos* dřezovec trojtrnný (alej 16 x 2 stromy ve sponu 4,5 m), *Berberis thunbergii* dřišťál Thunbergův, *Fagus sylvatica* cv. Atropurpurea buk lesní, *Prunus x fruticosa* višěň křovitá, 12 stromkových *Crataegus monogyna* hloh jednosemenný, z keřů *Berberis thunbergii* cv. Atropurpurea dřišťál Thunbergův, *Callicarpa* sp. krásnoplodka, *Hypericum frondosum* třezalka listnatá, *Lonicera nitida* zimolez lesklý, *Magnolia x soulangeana* šácholan *Soulangeův* (výsadba v r. 2016), *Potentilla fruticosa* (*Dasiphora fruticosa*) mochna křovitá (mochnovec křovitý), *Pyracantha coccinea* hlohyně šarlatová a *Spiraea x bumalda* tavolník Bumaldův.

V parku je od r. 1993 pomník obětem komunistické zvěle od Olbrama Zoubka (FIŠER 2011: 40, 41).

Lesopark Hůrka

Na severozápadním okraji města Klatovy, asi 2 km západně od náměstí, je vrch Hůrka.

Vrchol Hůrky má nadmořskou výšku 498,0, leží tedy o 90 m výše, než klatovské náměstí. Lesopark má rozlohu 27 ha.

VANĚK 1923: Klatovská Hůrka byla do století osmnáctého zvána Žaludovou hůrkou.

Od r. 1890 byla osazována jehličinami (borovice lesní *Pinus sylvestris*, smrk ztepilý *Picea abies*, jedle bělokorá *Abies alba* a douglaska tisolistá *Pseudotsuga menziesii*). U průchodů byl vysázen habr obecný *Carpinus betulus* a javory *Acer platanoides* javor mlíč a *A. pseudoplatanus* j. klen. Další úpravy byly provedeny v r. 1910. O úpravě z r. 1919 píše v roce 1929 PASOVSKÝ. Borovice byly vysázeny na západním a jihozápadním svahu vrchu. Mezi nimi je vtroušen *Acer campestre* javor babyka, *Acer platanoides* j. mlíč, *Prunus avium* třešeň ptačí, *Pyrus pyraeaster* hrušeň polnička a *Robinia pseudoacacia* trnovník akát. Na severním svahu rostou buky, jedle, jasan, habry a lípa malolistá, z keřů ojediněle brslen evropský *Euonymus europaeus* (herb. 11. 6. 2016), břečtan popínavý *Hedera helix* a meruzalka alpská *Ribes alpinum* (herb. 11. 6. 2016). Nejstarší douglasky a modřiny jsou při lesní cestě značené jako zelená naučná stezka na severním svahu vrchu (západním směrem od božích muk z r. 1756). Největší douglaska má v 1,30 m obvod kmene 3,08 m a výšku 43 m. Největší modřiny opadavé *Larix decidua* jsou na severním svahu vrchu. Modřín při lesní cestě značené jako zelená naučná stezka má obvod kmene v 1,30 m = 2,12 m a strom při modré turistické značce má obvod 2,51 m.

Kde se na „Žaludové hůrce“ vyskytují duby? Dub letní *Quercus robur* jsem v roce 2015 zaznamenal na těchto místech: Pěkný hájek dubů je u výhledového bodu blízko kostela sv. Martina (Klatovský vycházkový okruh, zastávka č. 9). Na západním svahu vrchu tvoří mladší duby největší část podrostu borovic vysázených v r. 1890, což můžeme zjistit, pokud jdeme po cestě od kostela sv. Martina k bývalé kapli sv. Anny. (Cesta je značena modrým trojúhelníkem ve čtvercovém poli bílé barvy). Nejstarší ojedinělé duby jsou: 3 v severní části vrchu a 4 na jižním svahu při cestě od býv. kaple sv. Anny k božím mukám z r. 1705. Nejvíce starých dubů je na úpatí vrchu v jihovýchodní části. Z nich vyniká strom, který má v 1,30 m = 2,84 m. Staré duby jsou i na východním okraji pozemku základní školy v Tolstého ulici. (Škola byla postavena na pozemku, který vznikl vykácením severovýchodní části lesa na vrchu Hůrka.)

Z keřů je nejčastěji zastoupen *Sambucus nigra* bez černý. Nejvíce se vyskytuje v severní části vrchu. Velmi sporadicky je v podrostu *Sambucus racemosa* bez červený. Jen v severní, západní a jižní okrajové části lesa je vtroušen *Crataegus x macrocarpa* hloh velkoplodý (herb. 11. 6. 2016) a *C. monogyna* h. jednosemenný (herb. 11. 6. 2016). Na severozápadním okraji lesa, blízko výhledového bodu nedaleko kostela sv. Martina, kromě růže šípkové *R. canina* (herb. 11. 6. 2016),

rostou i vzácnější druhy růží: *Rosa elliptica* r. oválnolistá (herb. 11. 6. 2016) a *R. tomentosa* r. plstnatá (herb. 11. 6. 2016). Z keřů je na Hůrce zajímavý výskyt více než 15 druhů ostružiníků. Byly zde zjištěny: *Rubus bifrons* ostružiník dvojbarevný (herb. 10. 7. 2006), *R. brdensis* o. brdský (herb. 10. 7. 2006), *R. guttiferus* o. kapkovitý (herb. 9. 10. 2005), *R. indusiatus* o. okrouhlý (herb. 6. 7. 2007), *R. kuleszae* o. Kuleszův (herb. 8. 10. 2004), *R. pedemontanus* o. žláznatý (herb. 28. 6. 2016), *R. perpedatus* o. znožený (herb. 8. 10. 2004), *R. schleicheri* o. níci (o. Schleicherův) (herb. 10. 7. 2006); *R. silvae-bohemicae* o. tmavý (herb. 8. 10. 2004); *R. tabanimontanus* o. tmavofialový (herb. 6. 7. 2007). Kromě toho zde rostou i druhy ostružiníků, zatím nepopsané, ze serie *Glandulosi* s prýty, na kterých jsou dlouze stopkaté žlázky a štíhlé ostny.

Ve 14. stol. byla na Hůrce jedna ze 4 stráží města Klatov (VANĚK 1923).

Na vrcholu vrchu je kaple sv. Anny postavená v letech 1712-1725. Za Josefa II. byla odňata církevním účelům, nebyla udržována a postupně se stala zříceninou.

Ve vrcholové části Hůrky byl ve 20. století vybudován vodojem. Od r. 1953 byl ve zkušebním provozu a od r. 1958 je v trvalém provozu.

Na úpatí vrchu jsou dvojí boží muka. Na severní straně jsou z roku 1856, na jihovýchodní straně z r. 1705, která jsou zasvěcena Panně Marii.

Sady založené mezi lety 1903 a 1914

Sady Na Vodojemu (Husovy sady)

VANĚK 1923: Sady u vodojemu byly založeny na vrchu Němejcovském v r. 1903 a rozšířeny ve směru k zemědělské škole v r. 1912. Z původních 2,1 ha byla rozloha zvětšena na 4 ha.

Jehličnany

Picea pungens smrk pichlavý, *Pinus sylvestris* borovice lesní, *Pseudotsuga menziesii douglaska tisolistá*.

Listnáče

Acer campestre javor babyka, *Acer campestre* L. var. *leiocarpum* j. babyka lysoplodý (herb. 24. 9. 2004), *Acer negundo* (*Negundo aceroides*) j. jasanolistý (javorovec jasanolistý), *Acer platanoides* j. mléč, *Acer platanoides* cv. *Rubrum*, *Acer pseudoplatanus* j. klen, *Acer tataricum* j. tatarský (herb. 20. 8. 2015), *Aesculus hippocastanum* jírovec maďal alej 8 + 12 stromů v S části; největší v 1,30 m = 1,85 m (čerstvě dosazeny 3 stromky), *Carpinus betulus* habr obecný, *Cornus alba* (*Swida alba* (L.) OPIZ) svída bílá, *Cornus mas* dřín jarní (svída dřín), *Corylus avellana* líska obecná, *Crataegus laevigata* hloh obecný (herb. 20. 8. 2015), *Crataegus monogyna* h. jednosemenný (herb. 20. 8. 2015), *Euonymus europaeus* brslen evropský, *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý alej 17 + 18 stromů v severní části; největší z nich má v 1,30 m obvod 3,10 m, *Laburnum anagyroides* štědřenec odvislý, *Ligustrum vulgare* ptačí zob obecný, *Physocarpus opulifolius* tavola kalinolistá, *Prunus cerasifera* slivoň myrobalán (herb. 20. 8. 2015), *Quercus robur* dub letní, *Quercus rubra* d. červený (v 1,30 m = 2,86 m), *Ribes alpinum* rybíz alpský (meruzalka alpská), *Robinia pseudoacacia* trnovník akát, *Rosa canina* růže šípková, *Symphoricarpos albus* pámelník bílý, *Syringa x chinensis* šeřík čínský (herb. 21. 5. 2006), *Tilia cordata* lípa srdčitá, *Tilia platyphyllos* l. velkolistá.

V sadu je vodojem z r. 1903.

Sady Na Valech (Pod Brankou)

VANČURA 1912: 38: Počátek sadů byl již v letech 1865-1866. Další úpravy byly provedeny v r. 1903. Rozloha sadů je 0,5 ha.

Jehličnany

Chamaecyparuss nootkatensis cypřišek nutkajský (herb. 10. 6. 2015), *Juniperus chinensis* cv. Pfitzeriana jalovec čínský, *Juniperus communis* j. obecný, *Picea pungens* smrk pichlavý, *Pinus sylvestris* borovice lesní, *Taxus baccata* tis červený, *Thuja occidentalis* zerav západní, *Thuja plicata* z. obrovský (z. řasnatý) (herb. 10. 6. 2015).

Listnáče

Roku 1869 zde byly vysázeny stromy morušové (*Morus alba* morušovník bílý) [Šumavan 1869: 26]. VANĚK 1923: Na Valech bylo k tehdy již do svahu, který byl zarostlý akáty a jírovci, dosázeny lípy, duby, jasany, osiky a bezy.

Acer campestre javor babyka, *Acer negundo* j. jasanolistý, *Acer platanoides* cv. Rubrum j. mléč, *Aesculus hippocastanum* jírovec maďal, *Betula pendula* bříza bělokorá, *Corylus colurna* líska turecká, *Crataegus x macrocarpa* hloh velkoplodý, *Deutzia scabra* trojpek drsný, *Forsythia suspensa* zlatice převislá, *Fraxinus angustifolia* jasan úzkolistý (herb. 10. 6. 2015), *Fraxinus excelsior* j. ztepilý, *Lonicera tatarica* zimolez tatarský, *Mespilus germanica* mišpule obecná (2 stromy), *Morus alba* morušovník bílý (1 nově vysazený strom a výmladky z 1 stromu – herb. 21. 9. 2015), *Philadelphus coronarius* pustoryl věncový, *Populus tremula* topol osika, *Prunus Japanese Cherries* – hybrid ze skupiny japonských třešní (herb. 10. 6. 2015 a 20. 4. 2016, foto 20. 4. 2016), *Quercus robur* dub letní, *Quercus robur* cv. Fastigiata (f. pyramidalis), *Robinia pseudoacacia* trnovník akát, *Salix fragilis* vrba křehká, *Spiraea x vanhouttei* tavolník van Houtteův, *Staphylea pinnata* klokoč zpřený, *Symphoricarpos albus* pámelník bílý, *Syringa vulgaris* šeřík obecný, *Tilia cordata* lípa srdčitá, *Tilia platyphyllos* l. velkolistá, *Ulmus glabra* jilm drsný.

Na jižním okraji jsou boží muka z r. 1643, která původně stála při silnici Nepomucké (Gorkého) [na vrcholu ukřižovaný Kristus, pieta a sv. Václav a sv. Vojtěch] (KŘÍŽ 2003: 65). Z malířů je vyobrazil i Josef Čejka (1886/1932), výtvarník, humorista (zakladatel Červené sedmy) a divadelník. V parku je od r. 1965 památník osvobození od fašismu od Slavoje Nejdla (FIŠER 2011: 36, 37.) Na desce památníku jsou jména obětí za druhé světové války.

Dokumentární fotografie

KŘÍŽ 2003: Str. 42 reprodukce fotografie úprav asi po roce 1920.

Sady na Husově náměstí

V r. 1904 na pozemku bývalého Vejvodova zahradnictví byla otevřena chlapecká měšťanská škola. Dokumentární snímek tohoto zahradnictví je v knize Martina Kříže (KŘÍŽ 2000: 49). Před školou byl vytvořen parčík o rozloze 1,1 ha.

Jehličnany

Picea abies smrk ztepilý, *Picea pungens* s. pichlavý, *Pseudotsuga menziesii* douglaska tisolistá, *Taxus baccata* tis červený.

Listnáče

Acer campestre javor babyka, *Betula pendula* bříza bělokorá, *Carpinus betulus* habr obecný, *Cotoneaster x suecicus* G. KLOTZ skalník švédský parčík mezi Střed. zdravotní školou a Drnovým potokem (herb. 11. 12. 2005 M. Král), *Deutzia scabra* trojpek drsný, *Forsythia suspensa* zlatice převislá, *Hedera helix* břečtan popínavý, *Ligustrum vulgare* ptačí zob obecný, *Malus domestica* jablň domáci (semenáč), *Philadelphus coronarius* pustoryl věncový, *Tilia cordata* lípa srdčitá, *Tilia platyphyllos* l. velkolistá, *Vinca major* brčál větší.

Blízko nábřeží Drnového potoka je chráněný strom *Quercus robur* asi 250 let starý, s obvodem kmenu v 1,30 m = 3,65 m. Strom zde rostl ještě před regulací Drnového potoka, která proběhla v letech 1929–1932.

Sady na Šibeničním vršku (Pod Spravedlností)

VANĚK 1923: Stromy a křoviny byly na Šibeničním vršku odedávna. Úprava byla provedena v r. 1910.

Jehličnany

Picea abies smrk ztepilý (mladý stromek), *Pinus sylvestris* borovice lesní, *Pseudotsuga menziesii douglaska tisolistá*.

Listnáče

Převažuje *Acer campestre* javor babyka, *Acer platanoides j. mléč* a *Robinia pseudoacacia* trnovník akát. V těchto porostech je vtroušeně *Fraxinus excelsior jasan ztepilý*, *Quercus petraea* dub zimní a *Ulmus glabra jilm drsný*. V keřovém patře jsou ojediněle *Corylus avellana* líska obecná, *Crataegus* sp. hloh (herb. 17. 6. 2015), *Parthenocissus vitacea loubinec popínavý*, *Rubus* sp. ostružiník a *Sambucus nigra bez černý*.

Z bylin stojí v současné době (not. 17. 6. 2015) za zmínku invazní druh pocházející z Asie *Impatiens parviflora netýkavka malokvětá*. V dřívější době jsou z úpatí Šibeničního vrchu (při příkopu silnice) herbářově doloženy *Allium oleraceum* česnek planý (herb. 13. 7. 2000) a *Chenopodium opulifolium* merlík kalinolistý (herb. 13. 7. 2000, PL).

Nad severním okrajem sadů v ulici Ke spravedlnosti je kříž na místě pohřebiště popravenců. (Klatovský vycházkový okruh, zastavení č. 7.) „Úřad popravý“ byl městu Klatovy udělen Václavem IV. v r. 1381 (VÁŇOVÁ L. 2009: 29, v kapitole Městská privilegia.). Poslední poprava zde byla r. 1842.

Sady u sokolovny

Sokolovna byla postavena v letech 1905 až 1906. Sad u ní na rozloze 0,7 ha byl vysazen asi r. 1910.

Z této původní výsadby se zachovaly na bývalém dvoře u sokolovny lípa srdčitá *Tilia cordata* a 2 lípy druhu *Tilia tomentosa lípa stříbrná a mezi sokolovnou a kulturním domem chráněný strom* *Acer saccharinum* javor stříbrný o výšce 40 m a obvodem kmene v 1,30 m = 2,85 m.

Sady na Křesťanském vršku

VANĚK 1923: Na Křesťanském vršku (vrchu) byl až do počátku 20. století hájek. V r. 1910 byly vysázeny stromy na západním svahu, v r. 1916 byl osázen severní svah borovicemi *Pinus sylvestris*, modřínou *Larix decidua*, smrky *Picea abies*, břízami *Betula pendula* a duby *Quercus robur*.

Větší část sadů na Křesťanském vrchu je v současnosti součástí areálu klatovské nemocnice.

Ve vrcholové části Křesťanského vrchu byla kaple Umučení Páně. PROCHÁZKA 2000: 101 zjistil: Starší kaple, která zde stávala, zanikla v období reformy Josefa II. V roce 1859 vznikla na jejím místě stavba nová, která byla přestavěna a nově vysvěcena v r. 1880. Kaple byla zbourána v r. 1980. (KŘÍŽ 2002: 49 uvádí rok 1985.)

Od r. 1882 vede ke kapli křížová cesta. V roce 1990 nové obrazy u jednotlivých zastavení namalovala B. Znojemská.

Dokumentární fotografie

KŘÍŽ M. (2003): Str. 60 fotografie křížové cesty a mladého stromořadí lip asi kolem r. 1900.

KŘÍŽ M. (2002): Str. 49 fotografie kaple před zbouráním.

Parková úprava v areálu klatovské nemocnice

Klatovská nemocnice byla postavena v r. 1913. Svěcení areálu nemocnice se uskutečnilo 14. 2. 1914. Reprodukce fotografie viz KŘÍŽ 2003: 22. Parková úprava byla provedena asi po r. 1914.

Inventarizaci rostlin v areálu nemocnice provedli v r. 2005 a 2006 K. Čížek a MUDr. Miloš Král.

Seznam zjištěných taxonů byl publikován v článku ČÍŽEK et KRÁL 2009.

Ve východní části areálu, při stavbě nové nemocnice, dokončené v roce 2012, byla pokácena řada stromů a zanikly i některé druhy bylin. Dokladem předchozího výskytu rostlin jsou herbářové položky z r. 1995, 2001, 2003, 2004, 2005 a 2006: *Chamaecyparis nootkatensis* (*Xanthocyparis nootkatensis*) cypřišek nutkajský (herb. 10. 6. 2005; 25. 8. 2005), *Chamaecyparis pisifera* c. hrachonosný (herb. 10. 6. 2005; 25. 8. 2005), *Fraxinus ornus* jasan zimnář (herb. 19. 5. 2006), *Luzula luzulina* bika žlutavá (herb. 19. 5. 2006), *Padellus mahaleb* mahalebka obecná (herb. 10. 6. 2005), *Padus virginiana* stfemcha virginská (herb. 27. 4. 2003, 23. 8. 2003, leg. M. Král), *Parietaria judaica* drnavec palestinský při chodníku u kuchyně (herb. 6. 10. 1995, PL), *Peltaria alliacea* štítenka česneková (herb. 31. 5. 2001, PL), *Spiraea x vanhouttei* tavolník van Houtteův (herb. 19. 5. 2006), *Viburnum lantana* kalina tušalaj (herb. 13. 5. 2004).

Sádek U Šífu

HOSTAŠ 1923: Sádek U Šífu byl založen r. 1915. Lokalita U Šífu bylo sídliště staré zástavby mezi hotelem Centrál a Drnovým potokem. Sádek s novou zástavbou zanikl.

Sad vysazený v době mezi první a druhou světovou válkou

Sady u okresního soudu

Krajský a okresní soud byl postaven v r. 1928. Před ním na ploše 0,55 ha byl vysázen park.

Jehličnany

Picea abies smrk ztepilý, *Picea pungens* s. pichlavý, *Pinus mugo* borovice kleč (kultivar), *Pseudotsuga menziesii* douglaska tisolistá.

Listnáče

Největší stromy po obou stranách sochy Spravedlnosti jsou *Salix alba* vrba bílá.

Většinou v menších skupinách jsou vysázeny:

Betula pendula bříza bělokorá, *Fagus sylvatica* buk lesní, *Fagus sylvatica* cv. Atropunicea (f. *purpurea*) „červený buk“, *Lonicera tatarica* – zimolez tatarský, *Physocarpus opulifolius* tavola kalinolistá, *Prunus cerasifera* slivoň myrobalán (myrobalán třešňový), *Spiraea x bumalda* tavolník Bumaldův, *Spiraea x vanhouttei* t. van Houtteův, *Symphoricarpos albus* pámelník bílý, *Syringa josikaea* (herb. 25. 5. 2006) šeřík karpatský, *Tilia cordata* lípa srdčitá.

Sady vysázené mezi lety 1960-2005

Sady u nádraží

Nové nádraží bylo otevřeno v r. 1960.

Jehličnany

Juniperus chinensis jalovec čínský (herb. 13. 9. 2015), *Larix decidua* modřín opadavý, *Picea abies* smrk ztepilý, *Picea omorica* s. omorika, *Picea pungens* s. pichlavý, *Pinus sylvestris* borovice lesní, *Pinus nigra* b. černá, *Pseudotsuga menziesii* douglaska tisolistá, *Taxus baccata* tis červený, *Thuja occidentalis* zerav západní.

Listnáče

Acer platanoides javor mléč, *Aesculus hippocastanum* jírovec maďal, *Betula pendula* bříza bělokorá, *Cotoneaster acutifolia* TURCZ. skalník ostrolistý (herb. 12. 9. 2003), *Crateagus* sp. hloh, *Euonymus europaeus* brslen evropský, *Forsythia x intermedia* zlatice prostřední (herb. 13. 9. 2015), *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý, *Ligustrum vulgare* ptačí zob obecný, *Malus jabloň* (foto 11 kultivarů z roku 2004, 2006, 2007), *Prunus cerasifera* slivoň myrobalán, *Quercus robur* dub letní, *Quercus rubra* d. červený, *Robinia pseudoacacia* trnovník akát, *Syringa vulgaris* šeřík obecný, *Tilia cordata* lípa srdčitá, *Tilia tomentosa* s. str. l. stříbrná (herb. 17. 7. 2006 a 12. 9. 2006,

leg. M. Král).

Parková úprava u býv. lomů u hřbitova (pod Větrovnou)

Žula z těchto lomů, otevřených v r. 1910, byla použita do základů pavilonů v nemocnici.

V lomech se granodiorit klatovského typu přestal těžit ve 40. letech 20. století. Parkové úpravy byly uskutečňovány po r. 1970.

Seznam rostlin nalezených na této lokalitě je v článku ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2007): Co roste v Klatovech v bývalých lomech u hřbitova? – Calluna, Plzeň, 12/1: 19, 20.

Herbářově jsou doloženy: *Acer pseudoplatanus* javor klen (herb. 21. 8. 2003, PL), *Agrostis capillaris psineček obecný* (herb. 23. 6. 2005), *Berteroa incana* šedivka šedá (herb. 10. 7. 1995), *Bolboschoenus maritimus* kamyšík přímořský rybníček v lomu (herb. 4. 8. 2003), *Bromus tectorum* sveřep střešní (herb. 21. 6. 2004), *Carex hirta* ostřice srstnatá (herb. 23. 5. 2006), *Carex rostrata* ostřice zobánkatá (herb. 23. 5. 2006), *Cerastium glomeratum* rožec klubkatý (herb. 11. 5. 2004), *Cerastium holosteoides* subsp. *triviale* r. obecný luční (herb. 11. 5. 2004), *Crataegus laevigata* hloh obecný (herb. 29. 10. 2003), *Crataegus x macrocarpa* h. velkoplodý (herb. 29. 10. 2003), *Crataegus x media* h. prostřední (herb. 29. 10. 2003), *Crataegus monogyna* h. jednosemenný (herb. 29. 10. 2003), *Festuca ovina* kostřava ovčí (herb. 11. 5. 2004), *Festuca rubra* subsp. *rubra* kostřava červená pravá (herb. 23. 6. 2005), *Juniperus sabina* jalovec chvojka (herb. 10. 9. 1995, PL, 23. 8. 2007), *Lonicera tatarica* zimolez tatarský (herb. 20. 5. 2003), *Parthenocissus vitacea* (KNERR) A. S. HITCHCOCK (*P. inserta* (KERNER) FRITSCH) loubinec popínavý (herb. 13. 7. 2004), *Poa compressa* lipnice smáčknutá (herb. 23. 6. 2005), *Poa palustris* subsp. *palustris* lipnice bahenní pravá (herb. 23. 6. 2005), *Poa pratensis* lipnice luční (herb. 23. 6. 2005), *Potentilla argentea* mochna stříbrná (herb. 14. 7. 2000, PL), *Prunus cerasifera* slivoň myrobalán (herb. 28. 8. 2015 a foto plodů 28. 8. 2015; plod 17,0 x 14,1 mm, pecka 14,0 x 9,2 mm), *Vicia angustifolia* vikev úzkolistá (herb. 13. 5. 2004), *Vicia sativa* v. setá (herb. 11. 5. 2004), *Vigna disticha* tuřice (ostřice) dvouřadá (herb. 23. 5. 2006).

Sad pod hřbitovem (mezi západní stranou hřbitova a Plzeňskou ulicí silnicí č. 27)

Jehličnany

Abies koreana jedle korejská (herb. 2. 12. 2003), *Juniperus chinensis* jalovec čínský (herb. 23. 6. 2015), *Picea abies* smrk ztepilý, *Picea omorica* s. *omorika*, *Pinus mugo* borovice kleč, *Thuja occidentalis* zerav západní.

Listnáče

Acer campestre javor babyka, *Acer platanoides* j. mléč, *Acer pseudoplatanus* j. klen, *Cornus mas* dřín jarní (herb. 25. 8. 2005), *Cotoneaster fangianus* T. T. YU skalník Fangüv (herb. 25. 8. 2005), *Forsythia suspensa* zlatice převislá, *Fraxinus excelsior* jasan ztepilý, *Ligustrum vulgare* ptačí zob obecný, *Malus domestica* jablono domáci (semenáče), *Quercus petraea* dub zimní, *Quercus robur* d. letní, *Rosa rugosa* růže svraskalá a *Sambucus nigra* bez černý.

Z bylin jsou herbářovány: *Atriplex patula* lebeda rozkladitá při schodišti z Plzeňské ulice ke hřbitovu (herb. 17. 11. 2005); *Puccinellia distans* (L.) PARL. – zblochanec oddálený parkoviště u hřbitova (herb. 1. 7. 1991).

Sad přátelství (u židovského hřbitova)

První stromy 4 stromy javory mléče *Acer platanoides* a 4 javory mléče *Acer platanoides* cv. Drummondii byly vysazeny v r. 1999. Bylo to u příležitosti setkání zástupců města Klatovy se zástupci města Heemskerk, které je při západním pobřeží Holandska severně od města Haarlem. V r. 2001 byla vysazena lípa Slovinsko-českého přátelství.

Kromě této lípy malolisté *Tilia cordata* rostou v parčíku *Acer platanoides* cv. Rubrum javor mléč (u 5. zastávky klatovského vycházkového okruhu „Židovský hřbitov“), *Acer pseudoplatanus* j.

klen, *Betula pendula* bříza bělokorá, *Fagus sylvatica* buk lesní, *Prunus* Japanese Cherries 5 stromů ze skupiny japonských hybridů (herb. a foto 8. 5. 2016), *Prunus padus* střemcha obecná, *Pyrus communis* hrušeň obecná (herb. a foto 2 stromů 8. 5. 2016) a z jehličnanů *Picea abies* smrk ztepilý, *Picea omorica* s. *omorika*, *Pinus nigra* borovice černá, *Pinus sylvestris* b. lesní a *Thuja occidentalis* cv. *Globosa* zerav západní. Při jižní zdi židovského hřbitova rostou: *Hedera helix* břečtan popínavý, skupinky hlohů *Crataegus monogyna* hloh jednosemenný (herb. 14. 6. 2015) a *Syringa x chinensis* šeřík čínský (herb. 10. 5. 2009).

Sady Antonína Švehly

Jezdecká kasárna byla postavena v l. 1892/1894. V letech 1918/1939 zde byl 4. československý dragounský pluk, který od r. 1933 nesl název pluk Antonína Švehly (WEINMANN 1997: 60, 91; RUBÁŠ et PROTIVA 2008: 54).

Při odhalení pomníku A. Švehly v r. 1934 byla vysazena *Salix alba* cv. *Tristis* vrba bílá „smuteční“ a 2 stromy *Aesculus hippocastanum* jírovec maďal. Dva stromy *Tilia platyphyllos* lípa velkolistá, byly dosazené po znovuoobnovení pomníku po r. 1990.

Socha A. Švehly je z r. 1934, rok po jeho smrti. [Antonín Švehla (1873/1933).]

Sady u Bílé věže

Zal. 2002/2003.

K taxonu *Acer negundo* (*Negundo aceroides*) javorovec jasanolistý a k sedmi vzrostlým lípám malolistým *Tilia cordata* byly dosazené další lípy malolisté, javor babyka *Acer campestre*, javory mléče *Acer platanoides*, *Castanea sativa* kaštanovník jedlý a z keřů dosázeny šeříky přepadavé *Syringa reflexa* (herb. 26. 5. 2006), *Viburnum lantana* kalina tušalaj a *Hedera helix* břečtan popínavý.

V parčíku je práce Václava Fialy Malý labyrint z r. 2001 (FIŠER 2011: 155).

Sady na nádvoří jezuitské koleje

Do sadů v roce 2005 byly vysazeny převážně listnaté dřeviny: *Acer campestre* javor babyka, *Buxus sempervirens* zimostráz vždyzelený, *Hydrangea petiolaris* SIEB. et ZUCC. hortensie popínavá (herb. 22. 8. 2012) a z jehličnanů *Taxus baccata* tis červený.

Souhrn

V parcích města Klatovy se vyskytuje celkem 33 taxonů jehličnanů a bylo vysazeno 238 taxonů listnáčů. Z článku Klatovský Velký park po 160 letech (ČÍŽEK 2005) je možno zjistit, které dřeviny v tomto nejstarším městském parku až do současnosti nepřežily řadu nejchladnějších zim, případně i vichřici, např. v r. 1926.

Literatura

ANDRLÍK J. (1858): Začáteční obeznámení s okolím klatovským. – Bericht von dem K. K. gymn. Klattau, 8: 1–16, Klatovy.

ANONYMUS (1880): Kaple Utrpení Páně. – Šumavan 13/29: 349 (17. 7. 1880), Klatovy.

COOMBES A. J. (2001): Stromy. – 320 p., Vyd. Osveta, Neografia, Martin.

ČELAKOVSKÝ L. (1868–1883): Prodromus květeny české. I.-IV. – Arch. Přírod. Výzk. Čech, sect. 3a, 1–4: 1–944, Praha.

ČÍŽEK K. (2005): Klatovský Velký park po 160 letech. – Calluna, Plzeň, 10/1: 15–18. [Inventarizace rostlin do r. 2004.]

ČÍŽEK K. (2005): Velký park po 160 letech. – Týdeník Klatovska 2005 – 1. část ze dne 8. 6., str. 5, 2. část z 15. 6., str. 5 a 3. část z 22. 6., str. 6.

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2007): Co roste v Klatovech v bývalých lomech u hřbitova ?. – Calluna,

Plzeň, 12/1: 19, 20.

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2009): Park v areálu nemocnice v Klatovech. – Calluna,

Plzeň, 14/1: 7, 8.

ČÍŽEK K. et VANĚČEK J. (1974): Přehled dřevin v parcích okresu Klatovy v západních Čechách. – Dendrol. Sděl., 28, příl. 2–22, Praha.

FIŠER M. (2011): Umění v Klatovech. – 131 p., Centrum pro dějiny sochařství Horažďovice, nakladatelství Arkáda, tisk Dragon Press, Klatovy.

HIEKE K. (1978): Praktická dendrologie 1 – 533 p., SZN, Praha.

Praktická dendrologie 2 – 589 p., SZN, Praha.

HIEKE K. (1994): Lexikon okrasných dřevin. – 732 p., nakl. Helma, Praha.

HOSTAŠ K. (1893): Co stálo zřízení městských sadů [Velký park] v Klatovech. – Šumavan, Klatovy, 26/1: 4. [Vyúčtování z let 1841–1845.]

HOSTAŠ K. (1923) in VANĚK F. (1923): Dotazník o městských sadech v Klatovech. – Ms., depon. in Vlastiv. Muz. Dr. Hostaše, Klatovy. [Dotazník a doplněk k němu byl zaslán redakci programovaného díla Dějiny českého zahradnictví.]

HRDLIČKA M. (? 1947): Volání Klatovska. – 167 p., Klatovy. [Kapitola Klatovy v zeleni sadů, str. 105, 106.]

HRDLIČKA M. (1958): Květy pod Černou věží. – 79 p., Krajské nakladatelství v Plzni, Plzeň.

JELÍNEK J. (1999): Rozvod užitkové vody. – in KŘÍŽ 1999: 4–9.

KŘÍŽ M. [ed.] (1999): Neznámou minulostí Klatovska. – 55 p., nakladatelství Arkáda, tisk Dragon Press, Klatovy.

KŘÍŽ M. (2000): Klatovy – město v proměnách času. – 68 p., nakl. Arkáda, Klatovy.

KŘÍŽ M. (2002): Klatovy – město v proměnách času III. – 68 p., nakl. Arkáda, Klatovy.

KŘÍŽ M. (2003): Klatovy – město v proměnách času IV. – 68 p., nakl. Arkáda, Klatovy.

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Praha.

LEPŠÍ P. et LEPŠÍ M. (2008): Adventivní výskyt muchovníků (*Amelanchier*) v České republice. – Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 43: 209–230.

MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku, p. 1–316, Plzeň.

MALOCH F. (1933): Květena klatovského okresu. – Sborn. Hist. Mus., Plzeň, Sep. 1–49.

ONDRÁK V. (1891): Rostliny semenné v okolí král. města Klatov samorostlé i obecně pěstované. – Progr. c. k. st. Reál. Vyš. Gymn. Klatovy, 1890–1891: 3–32, Klatovy.

PAPEŠ Z. et ŠMÍDOVÁ M. [eds.] (1998): Hrádek u Sušice (Almanach k výročí 1298–1998.) – 91 p., Plzeň.

PASOVSKÝ J. (1929): Klatovská Hůrka. – Časopis turistů, 40/4, Praha.

POŠEFKA P. (2009): Městské sady a parky (str. 15–19). – in sborník Klatovy, 104 p., Nakladatelství Arkáda, tisk Dragon Press, Klatovy.

PROCHÁZKA Z. et VÁŇOVÁ L. [eds.] (2000): Klatovy město. Historicko turistický průvodce č. 14. – nakladatelství Českého lesa v Domažlicích, Domažlice.

RUBÁŠ I. et PROTIVA J. (2008): Klatovy kdysi a dnes. – 159 p., nakladatelství Arkáda, tisk Dragon Press, Klatovy.

SKALICKÁ A. (1972): Exkursní deníky z parků okresu Klatovy. – Ms.; in ČÍŽEK et VANĚČEK 1974.

ŠANDA V. (1875): Posvátné památky města Klatovy. – Šumavan 8/1: 4–5.

(2. 1. 1875), Klatovy.

ŠVEC F. [ed.] (1933): Vlastivěda Klatovska. – Klatovské městské sady a chudenická Americká zahrada (str. 138–141).

VANČURA J. (1912): Staré vodní hospodářství v Klatovech. – Věstník Městského muzea v Klatovech – 1909–1911, Klatovy.

VANĚK F. (1923): Dotazník o městských sadech v Klatovech. – Ms., depon. in Vlastiv. Muz. Dr. Hostaše, Klatovy (inv. č. 187 Kl. 11). [Dotazník a doplněk k němu byl zaslán redakci programovaného díla Dějiny českého zahradnictví.]

VAŇOUSEK M. (1968): Klatovské sady. – Zpr. Bot. zahr., Plzeň, 1: 7–8.

VÁŇOVÁ L. (2009): in sborník Klatovy. – 103 p., Klatovy, nakladatelství Arkáda, tisk Dragon Press.

WEINMANN J. (1997): Zajímavosti z historie Klatov od založení města až do konce roku 1939. – p. 132, Klatovy (vydáno vlastním nákladem; tisk Typos). [Kapitola Městské sady str. 75, 76.]

Fytogeografický atlas Západočeského kraje III. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Příroda, 15: 1–84, Plzeň.

Parková úprava v areálu nemocnice v Klatovech

Karel Čížek a Miloš Král

Klatovská nemocnice byla otevřena 14. 2. 1914. Tuberkulosní útulna (později zvaná pavilon) v SV části areálu nemocnice byla kolaudována 16. 1. 1922. Některé úpravy terénu v okolí pavilonu byly provedeny v r. 1921 a 1924. V této době byla pravděpodobně provedena výsadba okrasných dřevin zachovaná dodnes. Nejpozději do areálu nemocnice byl zařazen pozemek a budova, která původně (od r. 1924) sloužila jako okresní sirotčinec, později, až do r. 1953, jako Obchodní akademie. Od r. 1954 je v této budově dětské oddělení a porodnice.

Druhové bohatství rostlin je dáno tím, že je zde několik biotopů. V severozápadní části je v areálu nemocnice les na tvz. Křesťanském vršku. Mezi budovami jednotlivých pavilonů je parková úprava a u budov oddělení dětského, u patologie, interního oddělení a u centrálního rentgenu jsou „alpinky“.

Rostliny byly zaznamenány v r. 2005 a 2006.

Nomenklatura: HEJNÝ et SLAVÍK (1988,1990,1992), SLAVÍK (1995, 1997, 2000), SLAVÍK et ŠTĚPÁNKOVÁ (2004), DOSTÁL J. (1982).

Jehličnaté dřeviny

Abies alba, *A. concolor*, *A. nordmanniana*,

Chamaecyparis pisifera (herb.),

Juniperus communis, *J. sabina*,

Larix decidua,

Picea abies, *P. omorica*, *P. pungens*, *Pinus banksiana*, *P. mugo*, *P. ponderosa*, *P. strobus*, *P. sylvestris*, *Pseudotsuga menziesii*,

Taxus baccata, *Thuja occidentalis*, *Tsuga canadensis*,

Xanthocyparis nootkatensis (D. DON) FARJON et HARDER (*Chamaecyparis nootkatensis*) (herb.).

Listnaté

Acer campestre, *A. platanoides*, *A. platanoides* cv. *Globosum*, *A. platanoides* cv. *Rubrum*, *A. saccharinum*, *A. pseudoplatanus*, *Aesculus hippocastanum*,

Betula pendula, *Berberis thunbergii*, *Buddleja alternifolia*, *Buxus sempervirens*,

Caragana arborescens, *Cerasus avium*, *Chaenomeles japonica*, *Colutea arborescens*, *Corylus avellana*, *Cotoneaster integerrimus*, *Crataegus laevigata* cv. *Rubra Plena* (herb.),

Deutzia scabra,

Elaeagnus angustifolia,

Fagus sylvatica, *F. sylvatica* f. *purpurea*, *Ficus carica* (výsev z vánočních fíků z r. 1958), *Forsythia suspensa*, *Fraxinus excelsior*, *F. ornus*,

Hedera helix, *Humulus lupulus* (i samčí rostliny),

Juglans regia,

Ligustrum vulgare, *Lonicera caprifolia*, *L. pileata*, *L. tatarica*, *L. xylosteum*,

Magnolia x soulangeana, *Mahonia aquifolium*, *M. bealei*, *Malus domestica*, *Malus x purpurea*,
Morus alba,

Negundo aceroides,

Padellus mahaleb, *Padus avium*, *P. virginiana*, *Philadelphus coronarius*, *Parthenocissus*
tricuspidata, *P. vitacea* (KNERR) A. S. HITCHCOCK, *Populus x canadensis*, *Prunus domestica*,
Pyrus communis,

Quercus petraea, *Q. robur*; *Q. rubra*,

Rhododendron sp. (několik kultivarů), *Rhus hirta*, *Ribes nigrum*, *R. uva-crispa*, *Robinia*
pseudoacacia, *Rosa canina*, *Rubus caesius*, *R. thelybatos*,

Salix caprea, *S. matsudana* cv. *Tortuosa*, *Sambucus nigra*, *Sorbus aucuparia*, *S. aucuparia* cv.
Edulis, *Spiraea x vanhouttei*, *Symphoricarpos albus*, *Syringa vulgaris*,

Tilia cordata, *T. platyphyllos*, *T. tomentosa*,

Ulmus glabra, ©*Viburnum lantana*, herb.

Byliny

Acetosa pratensis, *Acetosella multifida*, *Achillea crithmifolia*, *A. millefolium*, *Aegopodium*
podagraria, *Aizopsis hybrida*, *Alchemilla monticola*, *Alliaria petiolata*, *Allium oleraceum*, *A.*
vineale, *Alopecurus pratensis*, *Anagallis arvensis*, *Anchusa officinalis*, *Anthericum liliago*, *A.*
ramosum, *Anthoxanthum odoratum*, *Anthriscus sylvestris*, *Anthyllis vulneraria*, *Aquilegia vulgaris*,
Arabidopsis thaliana, *Arabis vochinensis* SPRENGEL, *Arenaria serpyllifolia*, *Arctium tomentosum*,
Arenaria serpyllifolia, *Armeria* sp., *Armoracia rusticana*, *Arrhenatherum elatius*, *Artemisia*
vulgaris, *Atriplex patula*, *Aubrieta deltoidea*,

Ballota nigra, *Bellis perennis*, *Bergenia crassifolia*, *Bistorta major*, *Brachypodium sylvaticum*,
Bromus mollis,

Calendula officinalis, *Calystegia sepium*, *Camassia* sp., *Campanula glomerata*, *C. patula*, *C.*
persicifolia, *C. rapunculoides*, *Capsella bursa-pastoris*, *Carex hirta*, *C. pairae*, *C. pallidula*
HARMAJA, *C. pilosa*, *C. pilulifera*, *Cerastium holosteoides*, *Chaerophyllum temulum*,
Chelidonium majus, *Chenopodium album*, *Chrysaspis aurea*, *Ch. dubia*, *Cichorium intybus*,
Cirsium arvense, *C. vulgare*, *Colchicum autumnale*, *Commelina communis*, *Convallaria latifolia*
MILLER non JACQ., *C. transcaucasica*, *Convolvulus arvensis*, *Crepis biennis*, *Cyclamen*
purpurascens, *Cystopteris fragilis*,

Dactylis glomerata, *D. polygama*, *Daucus carota*, *Descurainia sophia*, *Dianthus armeria*, *Digitaria*
ischaemum, *Dipsacus fullonum*, *Doronicum columnae*, *Dryopteris filix-mas*,

Echium vulgare, *Elytrigia repens*, *Endymion hispanicus*, *Epilobium ciliatum*, *E. montanum*,
Epimedium alpinum, *E. pinnatum* subsp. *colchicum*, *Equisetum arvense*, *Erophila verna*,

Falcaria vulgaris, *Fallopia convolvulus*, *Festuca nigrescens*, *F. rubra*, *Ficaria bulbifera*,
Filipendula vulgaris, *Fragaria moschata*, *F. vesca*,

Gagea lutea, *G. pratensis*, *Galanthus nivalis*, *Galeobdolon argentatum*, *Galeopsis bifida*, *G.*
pubescens, *Galinsoga parviflora*, *G. quadriradiata*, *Galium album*, *G. aparine*, *Geranium palustre*,
G. phaeum, *G. pusillum*, *G. pyrenaicum*, *G. robertianum*, *G. sanguineum*, *Geum urbanum*,
Glechoma hederacea, *Gomphrena globosa*, leg. V. Čejka, 21. 8. 1971.

Helleborus foetidus, *H. viridis*, *Hemerocalis flava*, *Hepatica nobilis*, *Heracleum sphondylium*,

Hieracium lachenalii, *H. murorum*, *H. sabaudum*, *Holcus lanatus*, ©*Holosteum umbellatum*, *Hosta plantaginea*, *Hypericum perforatum*, *Hypochoeris radicata*,

Impatiens parviflora, *Iris germanica*, *I. pumila*, *I. sibirica*,

Lactuca serriola, *Lamium purpureum*, *Lapsana communis*, *Lathyrus latifolius*, *L. niger*, *L. pratensis*, *L. sylvestris*, *Leontodon hispidus*, *Leucanthemum ircutianum*, *Lilium martagon*, *Linaria vulgaris*, *Lotus corniculatus*, *Lychnis coronaria*, *Luzula campestris*, *L. luzulina* (herb.), *L. luzuloides*, *Lysimachia nummularia*, *L. punctata*,

Malva neglecta, *M. sylvestris*, *Matricaria chamomilla*, *M. discoidea*, *Medicago lupulina*, *Melica nutans*, *Mercurialis perennis*, *Moehringia trinervia*, *Muscari racemosum*, *Myosotis arvensis*, *M. sylvatica*,

Narcissus poëticus, *Narcissus pseudonarcissus*,

Onopordum acanthium, *Oreosedum album*, *Origanum vulgare*, *Ornihogalum gussonei* TEN. (*O. kochii* PARL.), *O. umbellatum*,

Paeonia lactiflora, *Papaver atlanticum*, *P. bracteatum*, *P. dubium*, *P. rhoeas*, *Parietaria judaica*, herb. 6. 10. 1995 (později vyhubena), *Peltaria alliacea*, *Persicaria lapathifolia*, *Petrosedum erectum*, *Phalacrologon septentrionale*, *Phedimus stoloniferus*, *Phlox subulata*, *Pilosella officinarum*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago lanceolata*, *P. major*, *P. media*, *Poa angustifolia*, *P. annua*, *P. bulbosa* (efemeroid, pův. z Abchazie), *P. nemoralis*, *P. pratensis*, *Polygonum arenastrum*, *Portulaca oleracea*, *Potentilla alba*, *P. anserina*, *P. argentea*, *P. recta* subsp. *obscura*, *P. reptans*, *P. tabernaemontani*, *Primula veris*, *Prunella vulgaris*, *Psephellus dealbatus*,

Ranunculus acris, *R. auricomus*, *R. bulbosus*, *R. repens*, *Reynoutria japonica*, *Rumex crispus*, *R. obtusifolius*,

Salvia pratensis, *Sanguisorba minor*, *Saponaria officinalis*, *Scilla siberica*, *Scorzoneroideae autumnalis*, *Saxifraga granulata*, *Securigera varia*, *Sedum boloniense*, *S. hispanicum*, *S. pallidum*, *Senecio viscosus*, *S. vulgaris*, *Setaria viridis*, *Silene latifolia* (*Melandrium album*), *Sisyrinchium angustifolium*, *Solanum nigrum*, *Solidago canadensis*, *Sonchus asper*, *S. oleraceus*, *Spathulata spuria*, *Stellaria graminea*, *S. holostea*, *S. media*, *Steris viscaria*, *Symphytum tuberosum*,

Tanacetum vulgare, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Thlaspi arvense*, *Tithymalus amygdaloides*, *T. kaliniczenkii* (CZERN.) M. KRÁL, n. comb. (*Euphorbia kaliniczenkii* CZERN.), *T. dulcis*, *T. lathyris*, *T. peplus*, *Torilis japonica*, *Trifolium pratense*, *T. repens*, *Tripleurospermum inodorum*, *Trisetum flavescens*, *Tulipa x gesneriana*, *T. sylvestris*,

Urtica dioica,

Velarum officinale (L.) REICHENB. (*Sisymbrium officinale*), *V. leiocarpum* (DC.) TZVELEV, *Verbascum densiflorum*, *V. thapsus*, *Veronica chamaedrys*, *V. persica*, *V. serpyllifolia*, *V. sublobata*, *Vicia cracca*, *V. sepium*, *V. tetrasperma*, *Vinca minor*, *Viola arvensis*, *V. odorata*, *V. reichenbachiana*,

Waldsteinia geoides, *W. ternata* subsp. *magici*, (ale jinde v Klatovech na více místech pěstována *W. trifolia* ověřil Dr. Suda zjištěním ploidie cytoflowmetrií),

Xanthoxalis fontana, *X. repens*,

Yucca filamentosa.

Literatura.

DOSTÁL J. (1982): Seznam cévnatých rostlin květeny československé. Pražská botan. zahrada Praha-Troja, Praha, 408 p.

- HEJNÝ S. et SLAVÍK B. [eds.] (1988): Květena České socialistické republiky. Vol. 1 (1988), Academia, Praha.
- HEJNÝ S. et SLAVÍK B. [eds.] (1990, 1992): Květena České republiky. Vol. 2 (1990), 3 (1992), Academia, Praha.
- HOLUB J. (1991): K nálezu *Carex pallens* v Československu. Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 26: 118.
- HIEKE K. (1978): Praktická dendrologie (1). SZN, Praha.
- SLAVÍK B. [ed.] (1995, 1997, 2000): Květena České republiky. Vol. 4 (1995), 5 (1997), 6 (2000), Academia, Praha.
- KUPRIANOVA L. A. (1986): Někotoryje voprosy sistěmatiki i palinomorfologii vidov roda *Convallaria* (*Asparagaceae*). Bot. Žurn. 79 (2): 185194, Moskva.
- SLAVÍK B. et ŠTĚPÁNKOVÁ J. [eds.] (2004): Květena České republiky. Vol. 7 (2004), Academia, Praha.
- VĚTVIČKA V. et MATOUŠOVÁ V. (1998): Stromy a keře. Aventinum, Praha.

Poznámka: V r. 2009 při přípravě výstavby nové části nemocnice byly vykáceny všechny dřeviny v prostoru mezi centrálním rentgenem a plotem při silnici č. 27 (směr Plzeň). Rostliny, které rostly jen v tomto prostoru a jinde se nevyskytují, jsou označené ©

Karel Čížek a Miloš Král

Co roste v Klatovech v bývalých lomech u hřbitova?

Žulový lom byl otevřen na začátku 20. století. Patřil městu. V roce 1910 se zde těžila žula i pro základy všech budov klatovské nemocnice. V lomech u hřbitova se žula, přesněji granodiorit klatovského typu, přestal těžit ve čtyřicátých letech 20. století. Na dně těchto lomů vznikly poté dva rybníčky. Kromě rostlin, které do nich zanesli ptáci, sem byly později, nejvíce v sedmdesátých letech 20. stol., přeneseny i další rostliny. Největší zásluhu na této introdukci a reintrodukci, převážně bahenních rostlin, mají členové klatovské pobočky Svazu ochránců přírody (Tis). Jehličnaté stromy a většinu listnatých stromů zde sázely Technické služby města Klatov. Z poslední výsadby, která se uskutečnila v roce 2006, je nejpozoruhodnější *Populus simonii*. Některé rostliny, např. *Oreosedum album*, *Phedimus stoloniferus* a *Spathulata spuria* se pravděpodobně rozšířily ze hřbitova. Jiné, jako např. *Galanthus nivalis*, *Muscari racemosum*, *M. armeniacum*, *Convallaria latifolia*, *Ornithogalum umbellatum*, *Tulipa x gesneriana* se do lomu asi dostaly z přilehlých zahrádek.

V současné době má celá lokalita parkovou úpravu (včetně laviček) a plocha na horním plató je několikrát za vegetační sezonu sekána motorovou sekačkou. Co přinese toto nové obhospodařování, ukáže další sledování lokality.

V následujícím přehledu jsou zaznamenány rostliny rostoucí:

1. na skalách,
2. na dolím i horním plató
3. v rybníčcích a na jejich břehu

ad 1. *Acetosella multifida* (L.) Á. LÖVE subsp. *vulgaris* (FOURR.) KUBÁT, *Allium carinatum* L. (pův. Hojsova Stráž), *Alyssum alyssoides* (L.) NATH. (ČÍZEK et KRÁL 1999), *Berteroa incana* (L.) DC., *Carpinus betulus* L., *Chondrilla juncea* L., *Crataegus laevigata* (POIRET) DC., *C. x macrocarpa* HEGETSCHW., *C. x media* BECHST., *C. monogyna* JACQ., *Dryopteris filix-mas* (L.) SCHOTT, *Festuca ovina* L., *Hedera helix* L., *Lychnis coronaria* (L.) DESR. (pův. v Bolešinech u Klatov), *Matricaria discoidea* DC., *Muscari racemosum* (L.) MILLER, *Oreosedum album* (L.) GRULICH, *Phedimus stoloniferus* (S. M. GMELIN) T HART, *Poa compressa* L., *Potentilla tabernaemontani* ASCHERS., *Sarothamnus scoparius* (L.) KOCH (pův. Chudenice), *Scleranthus perennis* L., *Spathulata spuria* (BIEB.) Á. et D. LÖVE, *Taraxacum officinale* WEB. s. 1., *Tithymalus cyparissias* (L.) SCOP. .

ad 2. *Acer campestre* L., *A. pseudoplatanus* L., *Acetosa pratensis* MILLER, *Achillea millefolium* L., *Agrostis capillaris* L., *Anthriscus sylvestris* (L.) HOFFM., *Armoracia rusticana* GAERTNER, MEYER et SCHERBIUS, *Arrhenatherum elatius* (L.) BEAUV., *Artemisia vulgaris* L., *Ballota nigra* L., *Betula pendula* ROTH, *Bromus hordeaceus* L. subsp. *hordeaceus* (*B. mollis* L.), *B. tectorum* L., *Calystegia sepium* (L.) R. BR., *Campanula rapunculoides* L., *Carex hirta* L., *Carpinus betulus* L., *Cerastium glomeratum* THUILL., *C. holosteoides* FRIES subsp. *triviale*, *Chelidonium majus* L., *Chenopodium album* L. agg., *Cichorium intybus* L., *Cirsium arvense* (L.) SCOP., *Convallaria latifolia* MILLER non JACQ., *Convolvulus arvensis* L., *Corylus avellana* L., *Crepis biennis* L., *Dactylis glomerata* L., *Datura stramonium* L. (přechodný výskyt jen 1 rostlina v r. 2003), *Daucus carota* L. subsp. *carota*, *Descurainia sophia* (L.) WEBB. ex PRANTL, *Deutzia scabra* THUNB., *Echinochloa crus-galli* (L.) BEAUV., *Echium vulgare* L., *Elytrigia repens* (L.) DESV., *Epilobium montanum* L., *Epipactis helleborine* (L.) CRANTZ (not. 13. 7. 2009), *Equisetum arvense* L., *Erodium cicutarium* (L.) L HÉR., *Erophila verna* (L.) DC., *Fagus sylvatica* L., *Festuca*

ovina L., *F. rubra* L. agg., *Ficaria bulbifera* (MARSDEN-JONES) HOLUB,

Forsythia suspensa (THUNB.) VAHL., *Fraxinus excelsior* L., *Fumaria officinalis* L., *Galanthus nivalis* L., *Galium album* MILLER, *Geranium pratense* L., *G. pusillum* (not. 2016), *G. pyrenaicum* BURM., *Geum urbanum* L., *Heracleum mantegazzianum* SOMMIER et LEVIER, *H. sphondylium* L., *Hypericum perforatum* L., *Hypochoeris radicata* L., *Juniperus sabina* L., *Lactuca serriola* L., *Lamium album* L., *L. purpureum* L., *Larix decidua* MILLER, *Leonurus cardiaca* L. s. l., *Ligustrum vulgare* L., *Linaria vulgaris* MILLER, *Lolium perenne* L., *Lonicera tatarica* L., *Lycium barbarum* L., *Malus domestica* BORKHAUSEN, *Melilotus alba* MED., *Muscari armeniacum* LEICHTL. ex BAK., *Ochlopoa annua* (HAENKE) H. SCHOLZ (*Poa annua*), *Ononis repens* L., *Onopordum acanthium* L. (not. 23. 6. 2010, 1 rostlina; 11. 6. 2015, 1 rostlina); *Ornithogalum umbellatum* L., *Padus avium* MILLER (*P. racemosa*), *Papaver rhoeas* L., *Parthenocissus vitacea* (KNERR)- A. S. HITCHCOCK (*P. inserta* (KERNER) FRITSCH), *Persicaria amphibia* (L.) S. F. GRAY, *Phalacrolooma septentrionale* (FERN. et WEIG.) TZVELEV, *Philadelphus coronarius* L., *Phleum pratense* L., *Physocarpus opulifolius* (L.) MAXIM., *Picea abies* (L.) KARSTEN, *P. glauca* (MOENCH) VOSS, *P. omorica* (PANČIČ) PURKYNĚ, *P. pungens* ENGELM., *Pilosella officinarum* F. W. et C. H. SCHULTZ, *Pinus nigra* ARNOLD, *P. sylvestris* L., *Plantago lanceolata* L., *P. major* L., *P. media* L., *Poa angustifolia* L., *P. compressa* L., *P. palustris* L., *P. pratensis* L., *Potentilla anserina* L., *P. argentea* L., *P. recta* L., *P. reptans* L., *P. tabernaemontani* ASCHERS., *Prunus spinosa* L., *Pyrethrum macrophyllum* (W. et K.) WILLD. (1 rostlina pův. vrch Borek u Horního Staňkova u Velhartic), *Quercus robur* L., *Ranunculus acris* L., *Rhus hirta* (L.) SUDW. (*R. typhina*), *Rosa canina* L., *R. rugosa* THUNB., *Rubus caesius* L., *R. idaeus* L., *Rumex crispus* L., *Sambucus nigra* L., *Saponaria officinalis* L., *Scorzoneroides autumnalis* (L.) MOENCH, *Schedonorus pratensis* (HUDS.) P. BEAUV. (*Festuca pratensis* HUDS.), *Securigera varia* (L.) LASSEN, *Senecio vulgaris* L., *Silene latifolia* POIRET, *Solidago gigantea* AIT., *Sonchus oleraceus* L., *Sorbus aucuparia* L., *Spiraea x vanhouttei* (BRIOT) ZABEL, *Symphytum officinale* L., *Tanacetum vulgare* L., *Taraxacum parnassicum* DAHLST. (*T. silesiacum* DAHLST. ex G. HAGL.), *Thuja occidentalis* L., *Tilia cordata* MILLER, *T. platyphyllos* SCOP., *T. tomentosa* MOENCH, *Torilis japonica* (HOUTT.) DC., *Trifolium arvense* L., *T. hybridum* L., *T. pratense* L., *T. repens* L., *Tulipa x gesneriana* L., *Urtica dioica* L., *Verbascum nigrum* L., *Veronica chamaedrys* L., *Vicia angustifolia* L., *V. cracca* L., *V. hirsuta* (L.) S. F. GRAY, *V. sativa* L., *Vulpia myuros* (L.) C. C. GMELIN (PL), *Xanthocyparis nootkatensis* (D.DON) FARJON et HARDER.

Na jaře 2014 bylo na horním platu vysázeno:

Při východní zdi hřbitova proti památníku 59 českých vojáků a 15 ruských vojáků-zajatců z války 1914–1918: 5 stromů *Carpinus betulus* cv. *Pyramidalis* a proti hrobům rodiny Ryklovy a Rulíkovy: 1 strom *Betula pendula* a 1 *Quercus robur*,

v severní části platu blízko *Picea pungens* s dvojitém kmenem: 3 stromy *Fagus sylvatica*, z toho 1 *F. sylvatica* cv. *Purpurea*,

nad severní až jihozápadní stěnou lomu: 3 stromy *Betula pendula* a 2 *Quercus robur*.

ad 3. *Acorus calamus* L. (pův. rybník na J okraji Vrhavče), *Bolboschoenus maritimus* (L.) PALLA, *Butomus umbellatus* L. (pův. z Úhlavy u Lužan), *Carex pseudocyperus* L. (pův. u Kokšína u Švihova), *C. rostrata* STOKES (pův. bažinatá louka J od Újezda u Plánice), *Ceratophyllum submersum* L.- pův. z Libice nad Cidlinou (u Nymburka), *Comarum palustre* L., *Eleocharis uniglumis* (na původ. lokalitě- na loukách „Na bubnování“ u Klatov vymizela), *Epilobium hirsutum* L., *Hippuris vulgaris* L. (vysazen asi nějakým akvaristou), *Hottonia palustris* L., *Iris pseudacorus* L. (mokré louky Z od Lukavice u Strážova na původní lokalitě zničeno), *Juncus articulatus* L., *J. tenuis* WILD., *Lycopus europaeus* L., *Menyanthes trifoliata* L., *Naumburgia thyrsoflora* (L.) REICHENB. (pův. Velký Tisý), *Nymphaea candida* J. PRESL, *N.* sp. růžový kultivar, *Persicaria amphibia* (L.) S. F. GRAY, *Phalaroides arundinacea* (L.) RAUSCHERT, *Populus x canadensis*

MOENCH, *P. simonii* CARRIÉRE (oba druhy vysazeny r. 2006), *Potamogeton crispus* L., *Ranunculus lingua* L. (druh, který uvádí ONDRÁK 1891 z okolí Klatov ze 3 lokalit, dnes zaniklých, byl introdukován z Podtchořovického rybníka u Blatné; v r. 2010 hojně kvetl – viz foto), *Salix alba* L., *S. aurita* L., *S. caprea* L., *S. fragilis* L., *Salvinia natans* (not. 2008), *Typha latifolia* L. (pův. bažinatá louka J od Újezda u Plánice; na pův. lokalitě zničen melioracemi), *Vigna disticha* (HUDS.) PETERM.

Poznámka

Rostliny zaznamenané po r. 2007, kdy byl článek publikován, jsou označené značkou not.

Literatura

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (1999): Příspěvek k rozšíření jarních efemerů a efemeroidů v okrese Klatovy. *Erica*, Plzeň, 8: 7583.

KUPRIANOVA L. A. (1986): Někotoryje voprosy sistěmatiki i palinomorfologii vidov roda *Convallaria* (*Asparagaceae*). *Bot. Žurn.* 79 (2): 185194, Moskva.

VALDÉS B. et SCHOLZ H. (2006): Euro+Med treatment of Gramineae. *Willdenowia* 36: 657669, Berlin.

VĚTVIČKA V. et MATOUŠOVÁ V. (2001): *Stromy a keře*. 288 p., Aventinum, Praha.